FREE

WAVE 376

maandelijks mediamagazine

Radio Mi Amigo 192

de laatste de beste

In dit nummer o.a.:
Vroege radio-ontwikkelingen: VS vs. USSR
Danmarks Commercielle Radio
Herinneringen aan 1964 (III)

ON AIR

Radio MI AMIGO 192

Jaargang 28 | MAART 2005

http://www.radio-miamigo.nl

COLOFON
Exploitatie: Stichting Media Communicatie
Hoofdredacteur: Hans Knot
Lay Out: Jan van Heeren
Druk: EPC

Vaste Medewerkers:
Michel van Hooff (Nederland); Rene Burcksen, Jan Hendrik Kruidenier (VS); Jelle Knot (Internationaal); Martin van der Ven (internetnieuws); Ingo Paternoster (Duitsland); Gijs van der Heuvel (Caribisch Gebied); Radio Magazine (Engeland)

Verantwoordelijke Uitgever
Stichting Media Communicatie, Postbus 53121,
1007 RC Amsterdam
e-mail: olt@xs4all.nl
web: www.mediacommunicatie.nl

Correspondentieadres:
Hans Knot, Postbus 102, 9700 AC Groningen
e-mail: hknot@home.nl
web: www.soundscapes.info

Lidmaatschap:

Nederland:	Euro 23,-
Europa:	Euro 28,-
Rest v/d wereld:	Euro 34,50

Einde abonnement?
Op de adresband staat de datum waarop het abonnement afloopt. Vernieuw dit tijdig! Graag uw eigen adres vermelden onder mededelingen van uw overschrijving (zowel via een overschrijvingskaart als elektronisch). U kunt eventueel uw adresgegevens doormailen/ opsturen met verwijzing naar de overschrijving.

Transacties:
Postgiro 4065700
t.n.v. Stichting Media Communicatie, Amsterdam
(met vermelding eigen adresgegevens)

Verzending:
Eventuele klachten inzake verzending, onregelmatige ontvangst en adreswijziging ten alle tijden richten aan: Stichting Media Communicatie, Postbus 53121, 1007 RC Amsterdam

Advertentietarieven:

	eenmalig	tweemalig
1/1 pagina:	Euro 23,-	Euro 34,50
1/2 pagina:	Euro 14,-	Euro 23,-
1/4 pagina:	Euro 10,-	Euro 16,-

Kleinere advertenties zijn niet mogelijk.

ISSN NR. 1381-8562

FOTO'S

Indien niet anders vermeld zijn alle foto's uit het Freewave archief.

VOORWOORD

Beste lezers,

Een gemiste kans dat ik in het vorige voorwoord niet repte over een nieuwe zeezender. Want 2 zaken die ik wel aankaartte blijken inmiddels al tot de realiteit te horen. Het naambordje van het Top 40 plein werd 2 dagen na de onthulling verdonkeremaand, zoals ik al vreesde. (Maar is gelukkig ook weer teruggevonden.) En de bedachte naam “Driemasterdreef”bleek al bijna te bestaan. Ex-RNI technicusPieter Damave vond namelijk tijdens zijn vakantie een “Driemasterstraat” in Aruba. U begrijpt dat ik er nu dus spijt van heb dat ik in het vorige voorwoord ook niet even fantaseerde over een nieuwe zeezender. Want misschien was dat in de tussentijd dan ook wel waarheid geworden. Sorry!

We zullen het dus nog steeds zonder zeezender moeten doen en kunnen alleen teren op de herinneringen. En daarbij helpt Freewave u graag een handje. Ook in dit nummer weer het nodige leesvoer. In ‘heden en verleden’ o.a. een uitgebreid verhaal over DCR (Danmarks Commercielle Radio). En natuurlijk de nodige aanvullingen op de zeezenderdiscografie. Verder nieuws uit onze buurlanden en uit Amerika. Voor de derde maal vertrouwt Hans Knot zijn herinneringen aan 1964 toe aan het papier. Ook schrijft hij over de verschillen tussen de Russische en Amerikaanse radio in de vorige eeuw. Tenslotte nog een boekrecensie, een nieuwe column van Rob Olthof en de surftips. Veel leesplezier!

Jan

INHOUD

Heden en verleden	3
Perikelen	12
Nieuws uit Duitsland	17
Nieuws uit Engeland	17
Nieuws uit Amerika	18
Nieuws uit België	18
Muziek- en mediaherinneringen 1964 (III)	18
Verenigde Staten vs. de Sovjet-Unie	24
Sender & Frequenzen 2005 - recensie	28
Peter Moore is nóg bozer	29
Internet surftips	30

Elke auteur en adverteerder is verantwoordelijk voor zijn/ haar eigen publicatie. Zonder toestemming van de redactie is gehele of gedeeltelijke overname, in welke vorm dan ook, uit deze Freewave niet toegestaan.

OMSLAG

Radio Mi Amigo 192 start(te) officieel via internet op 5 maart 2005.

HEDEN & VERLEDEN

Terug op de radio

VR 17 DEC: Dick Weeda is na 37 jaar weer terug op Radio 227. Hij zal voorlopig op de vrijdagavonden van 20.00 - 21.00 uur het programma 'Onbekend Goed' op Radio 227 gaan presenteren. Een programma, anders dan anders, met veel aandacht voor gekend en ongekend Nederlands talent. Dick Weeda werkte in de jaren zestig van de vorige eeuw voor de zeezender Radio 227, dat haar programma's verzorgde vanaf de MV Laissez Faire.

Weinig van bekend

ZA 18 DEC: Als je de diverse boeken over zeezenders erbij pakt en je zoekt op DCR, hetgeen stond voor Danmarks Commercielle Radio, zal je zien dat er vrijwel niets bekend was over het schip dat men gebruikte voor de uitzendingen: de MV Lucky Star. Zij werd in augustus 1961 voor het eerst voor de kust van Denemarken gefotografeerd. Slechts valt te lezen dat er onderlinge strijd was binnen de leiding en de stafleden van Radio Mercur in de jaren 1960 en 1961. Hierdoor werd vooral de standaard van de programmering naar beneden gehaald. Er werd door een aantal stafleden zelfs een poging ondernomen hun vijandige collega's uit te kopen, hetgeen mislukte. Hierop besloot een aantal van hen zelf dan maar een ander schip te laten inrichten en van daaraf te gaan uitzenden. Vervolgens is terug te vinden dat men de beschikking had over de in Libanon geregistreerde coaster, the MV Nijmah Al Hazz, die via een aantal ondernemingen onder dekmantel was gehuurd en hernoemd was tot MV Lucky Star. Vervolgens wordt in de geschiedschrijving gemeld dat op 15 september 1961 de uitzendingen vanaf de MV Lucky Star een aanvang namen met een vermogen van 20 kW.

Verder niets terug te vinden

Er wordt echter verder niets gemeld over het gebruikte schip, waar nu verandering in zal komen. In de loop der jaren heb ik zo het één en ander bijelkaar gesprokkeld over dit schip. Zo werd het in het jaar 1913 gebouwd in de provincie Groningen als vrachtlogger en wel op de werf van de firma H. van der Werff in Stadskanaal. Deze Friese ondernemer had tevens een werf in het eveneens in de provincie Groningen bestaande plaatsje Westerbroek. In de jaren veertig van de vorige eeuw zou het bedrijf opgaan in 'Visser en van der Werff Scheepsbouwerij'.

Foto's op deze pagina: entering van de Lucky Star door de politie

Ook uit Friesland

Rond 1900 verhuisde een zekere Einte Holwerda vanuit Friesland naar Gasselternijveen om van daaruit binnen de scheepvaart actief te zijn. Een zoon van Einte, Hendrik trouwde met Roelfina Sloots. Zij kwam ook uit een schippersfamilie. Het eerste schip dat Hendrik liet bouwen werd naar zijn vrouw genoemd 'Roelfina I'. Deze tweemast kotter werd dus vlak voor de aanvang van de Eerste Wereldoorlog gebouwd in Stadskanaal en beschikte over een laadvermogen van 220 ton. Met dit scheepje werden reizen gemaakt naar onder andere landen als Schotland en Noorwegen. In 1923 kocht Hendrik de Roelfina II. Hij was nu reder, want hij had belangen in de 'Vier Gebroeders', de 'Roelfina I' en de 'Roelfina II'.

Onder zeil

Deze tweemast logger beschikte in het begin niet over een motor maar ging onder zeil op zee zodat afhankelijk van de weeromstandigheden de tochten werden ondernomen. Pas in 1927 werd het zeilschip voorzien van een motor, een 3 cilinder 4 tact van de Brons Motoren fabriek. Deze motor werd in het jaar 1965 vervangen door een 220 pk motor van het merk 'Dan Normo'. Het schip was van origine 131 bruto register ton en werd in een niet bekend jaartal verbouwd waardoor het 167 bruto register ton werd. Een paar jaren nadat de Roelfina II werd aangekocht verdween de Roelfina I uit de familierederij door in 1926 te worden verkocht aan H. Holwerda in Gasselternijveen.

Zes jaar lang

De nieuwe eigenaar zou de Roelfina vervolgens zes jaar lang in eigendom hebben en het daarna weer van de hand doen aan plaatsgenoot H.Sloots Rzn. Het schip bleef nog steeds in de

Lucky Star/ Nijmah All Hazz

vaart onder dezelfde naam. De nieuwe eigenaar verkocht het vervolgens in een niet nader te bepalen jaar tussen 1932 en 1946 aan J.Sloots. In 1946 werd het vervolgens van de hand gedaan door verkoop aan C. Holscher´s Kustvaartbedrijf NV in Rotterdam. Eveneens volgde een eerste naamsverandering en werd de logger omgedoopt tot MV Taurus om vervolgens tien jaar later, in 1956, verkocht te worden aan A. Oudman in Rotterdam, die de toenmalige naam van het schip in ere hield.

Vier jaar later

De eerder gemaakte opmerking dat in 1960 en 1961 het binnen de organisatie van Radio Mercur lang niet gladjes verliep loopt niet synchroon met het volgende feit dat ik recentelijk vond. Het blijkt dat de heer Oudman in 1960, dus vier jaar na zijn aankoop, de MV Taurus al van de hand deed aan een zekere A. Brask Thomsen uit Kopenhagen die het schip in de haven van Stege liet ombouwen tot zendschip. In de scheepvaartarchieven wordt gemeld dat aldaar de registratie werd omgezet in die onder Panamese vlag en naamsverandering in MV Lucky Star. Nergens in eerder genoemde archieven wordt melding gemaakt van registratie onder Libanese vlag dan wel de naam ´Nijmah All Hazz´, hoewel er wel een foto voorhanden is waarop deze naam op het schip is aangebracht.

Slechts op zeezendersites

De naam komt wel voor op sites van mensen die de zeezenders als hobby hebben. Zo werd ondermeer genoemd in het archief van RadioVisie dat het schip eigendom werd van Etablissement Technique International gevestigd in Liechtenstein. Het waren de voormalige personen uit de Mercur Organsatie, Anders Dahlerup, Nete Schreiner and Hans Vangkilde, die het nieuwe station DCR hadden opgericht. Op de site van RadioVisie werd niet de naam van de haven van Stege genoemd maar puur ergens in België en uitgerust met een antenne van Amerikaanse makelij.

Zee was te sterk

Men verzorgde een grote mix aan programma's, waarbij ook klassiek en politiek niet werden vergeten. Toch sloeg het programma niet aan bij de luisteraars en sloeg het schip bij slecht weer zelfs gedurende een storm op de Zweedse kust. Wel kwam men terug in de ether. Maar in januari werd er weer gebroederlijk gefuseerd met Radio Mercur en was het schip de eerste die via een parlementsbesluit besloot uit de ether te gaan. Het was 1962 en het schip kwam vervolgens snel in handen van de firma CV Bron uit Kopenhagen, die haar herbouwde tot een coaster met behoud van haar naam en haar Hundested als thuishaven gaf. Een jaar later werd het echter verkocht aan Knud E. Witthoft in Rasmussen en aan nieuwe mede eigenaar en kapitein Edvard Madsen uit Hundested. Wel werd een nieuwe naam aan het schip gegeven, waarna het de MV Kamila Witthoft heette.

Zes jaar later

Deze twee heren houden het schip onder de nieuwe naam in de vaart om het vervolgens over te doen aan Carl E. Larsen uit Norresundby, die het schip andermaal een nieuwe naam geeft en als MV Vendelbo werd omgedoopt met als thuishaven Aarhus. Het schip zou vervolgens in de maand september 1974, ja direct na de indiensttreding van de anti zeezenderwet in Nederland, verkocht worden aan ijzer- en staalhandelaar Poul Christensen. Die het schip naar zijn eigen scheepssloperij Dansk Skipsophug in Nakskov bracht. Oud ijzer was het einde van het schip. Maar wel dient nog vermeld te worden dat het voordat het naar Poul werd verkocht nog enige tijd lag opgelegd in de haven van Fredericia wegens financiële problemen van Larsen.

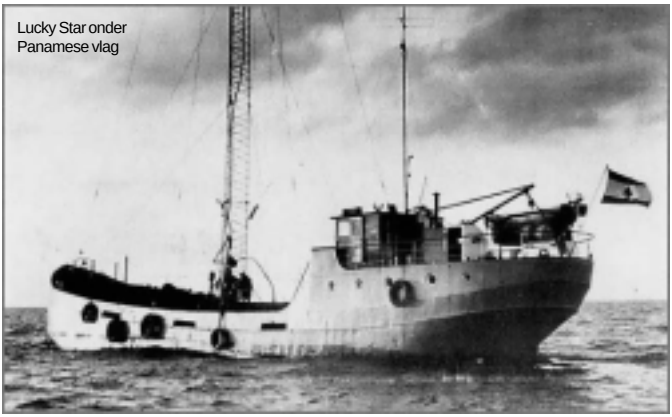
Lucky Star onder Panamese vlag

Buiten de scheepsarchieven om
Maar toch vond ik in de loop der jaren meer. Ik heb aan het eind van de jaren zeventig, alvorens de krant vele jaren later zou worden opgedoekt, enkele middagen mogen ronddolen in het archief van 'Het Vrije Volk': een krant die een vrij goede aanhang had maar op een bepaald moment de strijd met de vier grote kranten niet langer aankon en werd opgeheven. In mijn archief is derhalve onder meer een knipsel terug te vinden uit Het Vrije Volk van 23 augustus 1961 dat de kop mee kreeg: 'Felle strijd in Denemarken om stokoude Lucky Star'.

Omschrijving
De journalist, die het verhaal schreef, werd niet bij name genoemd, maar had het over een mysterieus schip dat al sinds de maand juli van 1961 in de Maashaven van Rotterdam lag afgemeerd. Het zou de oorzaak worden genoemd van een felle strijd in Denemarken. In werkelijkheid een stokoude kleine coaster van slechts 170 ton, waarmee men een Deense vorm van Radio Veronica wenste te maken. Volgens het verhaal lag het scheepje met de naam 'Lucky Star' al wekenlang stil in de haven van Rotterdam om een signaal af te wachten om te mogen vertrekken naar internationale wateren voor de Deense kust om daar haar radio-uitzendingen op te starten. De reden, zo werd aangegeven door de toenmalige havenautoriteiten, van het lange verblijf was dat de eigenaren niet in staat waren een nieuwe vlaggenstaat te vinden.

Andermaal fouten
De lengte van het schip werd op 21 meter geschat terwijl de krant tevens meldde dat de MV Roelfina in Stadskanaal was gebouwd in opdracht van de firma Holscher uit Rotterdam. Hoewel deze onderneming het schip pas in 1946 in handen kreeg, 33 jaar na de afbouw van het schip. De eerder genoemde eigenaar Oudman, die in 1956 het schip had gekocht, tekende op 15 juli 1961 contracten met de Deense eigenaren van DCR. Sindsdien zou er gordijn van geheimzinnigheid rond het schip zijn geweest: 'Ondertussen zou het verkocht zijn aan de Compagnie Internationale Technique te Zürich, maar een cargadoor die de transactie voor de reder tot stand bracht, zegt niet te weten waar deze firma te bereiken is.'

Andermaal de Denen
Wel wist de journalist te melden dat de cargadoor slechts te maken had met een Deen genaamd Knudsen die zich had gepresenteerd als productieleider van het

Boven: De Siemenszender aan boord van de Lucky Star Onder: Benny Knudsen

nieuwe station DCR. Deze had de cargadoor gemeld dat er een firma was opgericht in Liechtenstein die vervolgens het schip en technische installatie zou verhuren aan de directie van DCR. 'Toen de Lucky Star bij de scheepswerf Waalhaven werd gerepareerd, was Knudsen wel de man die voor het geld zorgde en hij is ook de man die wekenlang probeerde het scheepje buiten Nederland en Denemarken te laten registreren. Om het raadsel compleet te maken liet dezelfde Knudsen dezer dagen, via een tussenpersoon te Kopenhagen, bekend maken dat de Lucky Star nog dezelfde week voor de Deense kust zou arriveren.

Naar Beiroet
De journalist wist tevens te melden dat Knudsen niet terug was gegaan naar Denemarken maar zijn reis in zuidelijke richting had verplaatst om te proberen een vlaggenstaat te vinden via Libanon. De coaster lag ondertussen nog steeds in de haven van Rotterdam en dat zonder radioantennes in de mast en ook was er door de journalist geen bemanning aan boord geconstateerd. Hij was nog wel voor informatie op de Directie voor de Scheepvaart, verantwoordelijk voor het beheer van ondermeer de Waalhaven, op onderzoek uitgegaan maar daar had hij de deksel ook op zijn neus gekregen toen hij te horen kreeg dat men daar niet bevoegd was informatie te geven. Tevens werd de journalist duidelijk te kennen gegeven dat het betreden van het toekomstige zendschip een strafbaar feit zou zijn.

Dan maar andere autoriteiten
De journalist van Het Vrije Volk was wel een bijtertje want hij

Tage Roepe in de studio aan boord van de Lucky Star

ging voor verhaal gewoon door naar andere autoriteiten, in dit geval de PTT. Daar kreeg hij te horen dat de activiteiten bij het schip bekend waren en dat er nog steeds onderzoek gaande was. 'Ze heeft recentelijk het toekomstige zendschip van onder tot boven laten onderzoeken, zonder dat er een clandestiene zender werd ontdekt.' Uiteraard voor die tijd – en heden ten dage ook – zou bij het vinden van een zender directe in beslag name het vervolg zijn geweest.

Telefonisch

Knudsen was toch nog bereid commentaar te leveren en stelde dat de PTT niet de kans zou krijgen zenders dan wel apparatuur in beslag te kunnen nemen. Hij verklaarde namelijk dat er wel zenders in bezit van de organisatie waren maar dat deze slechts aan boord zouden komen als de MV Lucky Star op volle zee zou zijn. Uiteraard wilde Knudsen niet melden waar de zenders zich bevonden op welk moment en waar in internationale wateren de overheveling zou plaats vinden. Maar in Denemarken zat men intussen, volgens Het Vrije Volk, behoorlijk in de maag met het nieuwe schip, want het zou het tweede illegale project voor de kust worden. Bovendien zou, volgens de journalist, in de toekomst de vlag van het land van registratie nooit op het schip verschijnen (één der foto's bewijst het tegendeel) en zou de naam van de thuishaven niet worden aangebracht. En zo is er weer een klein stukje historie geopenbaard.

Bijnamen

ZA 18 DEC: Daar zijn ze weer, de bijnamen. Allereerst hoorde ikzelf in een programma van Laser Tommy Rivers, die zichzelf als 'Thomas Rambo Rivers' promootte. Martin kwam met een aantal aanzetten die hij uit een oud nummer van Offshore Echos haalde: Bruce 'the long tall D.J.' Holland en Larry 'L.P.' Pannell (=John Ross Barnard op Radio Invicta).

Aanvullingen

ZO 19 DEC: Ik heb er weer een aantal gevonden: voor de jingle: 'U luistert naar Radio Veronica, de hele dag Radio Veronica!' werd het nummer 'Blame it on the Bossa Nova' uit 1963 van Eydie Gorme gebruikt. Dan was er een promospot voor de LP Veronica MCA Superstars waarin een aantal nummers werd verwerkt: 'Garden party' van Rick Nelson, 'Song Song Blue' van Neil Daimond, 'Jesus Christ Superstar' van Murray Head, Cher met 'Gypsies tramps and thieves' en tenslotte 'Walking in the rain with the one I love' van The Love Unlimited.

Nog vijf

MA 20 DEC: Nog vijf aanvullingen. Eén in de categorie 'naam van het station komt voor in de tekst'. Hoorde in een Stan Haag show van 17 maart 1973 het accordeonduo Jan en Saartje met het nummer 'Veronica, Veronica, ik kan niet zonder jou'. Een onbekende orgeluitvoering van 'Jesus Joy of Men's desiring' werd door Rob Out gebruikt voor een promotiespot of eigenlijk een lange preek getiteld 'Morgen naar Den Haag' op 17 april 1973. Dan de groep Smyle met het nummer 'It's gonna be alright'. Het werd gebruikt voor promo's van de Veronica Drive-In-Show. Look Boden maakt bekend dat hij als tune op Radio 227 het nummer 'Shake' van King Curtis gebruikte. In een jingle voor Veronica wordt het thema gebruikt van 'I like to be in America' van Trini Lopez. Dit uiteraard in de categorie 'uitvoerenden onbekend'.

Nick names

DI 21 DEC: En wij maar denken dat het afgelopen was met de bijnamen maar ze blijven binnenkomen. Ik luisterde naar een oud programma van Laser Hot Hits en hoorde DL Bogart zichzelf 'You're love desired single man'. Uit België kwam de volgende: Klaas 'Mooie Dikzak' Vaak, uitgesproken door Lex Harding. En van Andy Archer hadden we nog niet 'Your lordship', zoals aangegeven door Johnny Jason op Radio Caroline. Ook vond ik nog een programma van Rob Hudson op Mi Amigo waarin hij vertelde blij te zijn dat 'de dominee' Dick Verheul van boord was.

Stuart Aitken

DO 23 DEC: Soms komen van die herinneringen binnen die ik niet na kan laten te delen met de lezer. De volgende komt uit Engeland van ene Stuart Aitken die aan het eind van de jaren zestig werkzaam was voor de Britse onderneming 'Ever Ready Battery'. Hij werkte daar op de publiciteitsafdeling en zorgde ervoor dat zijn onderneming ging adverteren op Radio Veronica: 'Ik was een zeer devote luisteraar van Radio Caroline en Radio Veronica en was erg bedroefd toen beide Carolineschepen in maart 1968 gedwongen werden hun ankerpositie te verlaten omdat men niet aan de schulden kon voldoen.'

Naar Nederland

'Toen men eenmaal uit de ether was en ook de nieuwe positie van de schepen bekend was, leek het mij een goed idee een reis te ondernemen naar Nederland om de studio's van Veronica (en misschien zelfs het zendschip op de Noordzee)

te bezoeken. Ook wilde ik zondermeer de locatie van de MV Mi Amigo en de MV Fredericia, afgemeerd in de Amsterdamse Houthaven, bezoeken. Ik was in die tijd 18 jaar en nam de ferry tussen Hull en Amsterdam. In de haven vond ik vrij spoedig beide schepen en de hele dag heb ik gebruik gemaakt van de veerboot in het IJ om naar de beide schepen te kunnen staren en er één foto van te kunnen maken.'

Telefoon

'Daarna heb ik een telefoontje gepleegd met de onderneming die voor 'Ever Ready Battery' ons vertegenwoordigde in Nederland, L.E. Tels and Co's (Handelsmaatschappij) NV. De mensen daar regelden dat ik een bezoekje kon brengen aan de studio van Radio Veronica in Hilversum. Daar werd ik heel vriendelijk ontvangen en ontmoette ondermeer Rob Out. Een prachtige dag, die ik nooit vergeten ben. Ik vroeg ook of ik het zendschip kon bezoeken maar niemand leek deze vraag en dus ook mij niet serieus te nemen. Het was hen niet duidelijk te maken waarom iemand vrijwillig naar het schip wilde. Uiteindelijk hebben ze toch contact opgenomen met hun bevoorrader maar die stelde dat het weer dusdanig slecht was dat het zeker een paar dagen zou duren alvorens ik mee kon. Een grote droom spatte op die manier uiteen.'

De houten brug van de Fredericia, 1968 © Paul de Haan

Rondhangen

'Was ik wat langer blijven rondhangen in Nederland en regelmatig naar de Carolineschepen blijven komen, dan was ik misschien wel een 'Norman Barrington' geworden. Leuk genoeg kwam ik er pas kortelings achter dat Norman zijn vader ook voor Ever Ready Battery werkte en wel in de fabriek in Tottenham. Het gezin woonde precies tegenover de fabriek. Daar was het dat ik voor het eerst naar de zeezenders luisterde. Zonder twijfel kreeg ook Norman gratis batterijen uit de fabriek waar zijn vader werkte. Batterijen die behoorlijk prijzig waren in die tijd.'

Dan maar weer even bijwerken

DO 23 DEC: Het nummer 'Happy Time' van Peter Moesser's Music werd door AJ Beirens gebruikt in zijn programma 'RNI Goes DX'. Het nummer van de formatie Resonance, genaamd 'OK Chicago', werd gebruikt voor de promotiespots ten bate van de Mi Amigo drive-in show in juli 1974. Martin kwam nog met een onbekende korte jingle voor Veronica die werd ingezongen op de basis van het nummer van Trini Lopez 'I like to be in America'.

Onder indruk

DO 23 DEC: Uit Australië een reactie op het eerder gepubliceerde verhaal rond de relatie tussen de familie Verwey (Veronica) en Wadner (Syd). In dat verhaal meldde ik terloops dat na de stopzetting van de uitzendingen van Radio Syd het schip naar de Britse kust ging, waar het werd ingezet voor Radio Caroline. Dit daar de MV Mi Amigo behoorlijk beschadigd was tijdens het vastlopen op de kust. Onderhoud diende gepleegd te worden en dus het vertrek naar een werf in Zaandam. Niet alleen in Freewave en op Media Pages stond het verhaal maar tevens in 'The Knot Radio Report', dat maandelijks naar zo'n 3900 mensen world wide wordt verstuurd.

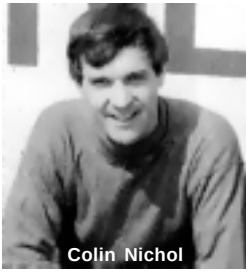

Colin Nichol

Reactie

Eén van de lezers is Colin Nichol, die op Radio Caroline zijn kunsten ook vertoonde en me schreef: 'Hallo Hans, ik ben erg onder de indruk van je artikel over de banden tussen de beide families maar vooral over datgene uiteindelijk gebeurde met de Cheeta 2 (daarbij doelend op het zinken in de haven van Bathurst). Het was me tot op de dag van vandaag niet duidelijk wat er uiteindelijk met het voormalige zendschip is gebeurd. Zoals je wel weet was ik één van de deejays die aan boord van de Cheeta 2 werd gestuurd toen deze eenmaal voor de Britse kust lag verankerd. Samen met de Britse technici en de Zweedse bemanning van het zendschip moesten we er zorg voor dragen dat het zendschip werd klaargestoomd voor tijdelijk gebruik voor Radio Caroline.

Herhalen

Ik weet het heel goed dat ik het volgende al wel vaker heb gezegd, maar het kan niet vaak genoeg worden verteld dat dit de mooiste tijd was die ik op de zeezenders meemaakte. Alles duurde een paar weken voordat we helemaal klaar waren en dat de zender, die uit de Mi Amigo was gesloopt en met een tender naar de Cheeta werd gebracht, aan boord in het vooronder gemonteerd stond. Mooie tijden, maar vreemd genoeg toen het signaal eenmaal in de ether ging, verliet ik de Caroline organisatie.

Foto's

Ik heb nog de nodige foto's uit die tijd

waarop ondermeer Britt Wadner, de Zweedse kapitein en bemanningsleden en anderen staan. Het was zondermeer een erg goede organisatie, die de Zweden hadden neergezet. Ik mocht Britt Wadner zeer graag en raakte ook erg goed bevriend met haar zoon Kalle en ik heb echt sentimentele herinneringen aan die periode. Ik ben recentelijk begonnen mijn eigen knipsels, brieven en andere herinneringen uit te sorteren en daar zit nog genoeg bij uit mijn vroege Caroline periode. Moet mijn scanner aan het werk zien te krijgen om dat eens voor je te gaan uitzoeken en bewerken.'

RADIO LONDON
ON THE AIR
NEXT WEEK

Daily Telegraph Radio Correspondent

Radio London, pirate radio which will operate from a former United States minesweeper anchored in the Thames estuary, is expected to start broadcasting about the middle of next week.

She has been carrying out tests and is at present off Madeira. The aerial mast, 200ft., is expected to give a maximum range of 250 miles but might be a hazard in stormy weather.

These possible wavelengths, "about the middle of the medium wave band," will be used experimentally to determine which is best. Radio London will broadcast at first for about 18 hours a day.

Veertig jaar geleden
DO 23 DEC: Vandaag is het precies veertig jaar geleden dat Radio London officieel met haar programma's begon. Na een serie van testuitzendingen waren het ondermeer Pete Brady, Paul Kaye, Tony Windsor en Kenny Everett, die ons verblijdden met het nieuwe geluid van Top 40 radio, Big L. Deze ochtend was het vroeg opstaan voor Mary Payne, de moeder van alle Big L fans around the world. Ze werd om 07.20 uur geïnterviewd door Graham Barnard, op BBC Radio Norfolk. Ze mailde me door te stellen dat het interview plaats vond op het moment dat de eerste breakfast show er uitging op 266! Uiteraard ging het interview over de enorme impact dat Londen had op de veranderingen binnen de radio-industrie binnen Europa.

Aanvulling
Op de dag dat Radio London 40 jaar geleden onze oren voor het eerst officieel streelde een aantal aanvullingen: Ik hoorde Johan Visser in het programma 'Koffie met Scheepsbeschuit' uit 1978 het nummer 'On the street where you live' gebruiken in Bert Kaempfert uitvoering, als ik me niet vergis. Ik heb mijn collectie van Bert doorgekeken maar heb het nummer niet. Dan een opmerkelijke die we maar moeten opnemen, ondanks het om een commercial gaat. Disco Bolland was een onderneming van Fred Bolland die de LP over Caroline, destijds in 1972 uitgebracht, mede financierde en in ruil ondermeer een reclamespot, ingesproken door Leon Keezer, op Caroline kreeg. Disco Bolland was dus eigendom van Fred Bolland, die we ook weer bij tenderen en een aantal latere zeezenderprojecten tegenkwamen. Voor de commercial gebruikte men het telefoongeluid van 'Telephone Baby' van The Johnny Otis Show, gevolgd door 'Slaughter on 10th Avenue' van The Ventures.

Kenny Everett
ZA 25 DEC: Kerst en dit jaar een herinnering aan Kenny Everett die anders vandaag, indien hij niet vroeg was overleden, zestig jaar was geworden. Capital Radio, het station waar hij vele jaren actief was, had Paul Coyte ingehuurd om er iets moois van te maken. Helaas, slechts hoogtepunten uit Captain Kremmen en verder muziek en nog eens muziek. Daar had, met het vele materiaal dat in de archieven ligt, toch iets veel mooiers van gemaakt kunnen worden.

Kenny Everett 1967

Testuitzending
ZA 25 DEC: Ook de eerste testuitzendingen via Internet van Mi Amigo, een nieuw internetradiostation dat volgend jaar van start wil gaan. Goed geluid, muziek klinkend als een klok en een goed signaal. Helaas van korte duur daar de persoon die alles draaiende hield meteen via de telefoon werd bedreigd onmiddellijk te stoppen met de uitzendingen daar er anders aanslagen zouden worden gepleegd op leden van het team. De politie is op de hoogte gesteld. Lief landje dat Nederland.

Radio Mi Amigo 199

Aanvullingen
MA 27 DEC: Harm Koenders schreef me: 'Ik vond nog deze: Johnny and the Hurricanes en het nummer 'Rocking Goose' en dit nummer was ook de tune van 'Belgische Nationale Tipparade' en 'Belgische Nationale Hitparade' in 1978 op Radio Mi Amigo. Zelf luisterde ik naar een oude show van Rob Out uit 1968 die werd geopend met een jingle 'Tijd voor de Rob Out Show', daarbij gebruik makend van 'Coming home baby' van Crazy Casey, de latere 'Casey and the Pressure Group', waaronder het nummer al stond in de discografielijst. Ook in de lijst stond 'Mars Koning Voetbal' in de uitvoering van Koninklijke Militaire Kapel. Daarbij kan worden toegevoegd dat op Radio Mi Amigo het werd gebruikt als tune voor het kortstondige sportprogramma, de Mi Amigo Sportshow. Dit in presentatie van Johan Friso en Willem Kapel.

Meer
WO 29 DEC: Melodietje ging rond tussen de groep met 'tunesverzamelaars' in 7 verschillende landen. Select groepje mensen dat me bijstaat de lijst compleet te krijgen. Dit keer was het Martin die een fragment stuurde uit september 1967 van Andy Archer op Radio Caroline. Andy wist zelf niet wat voor tune het was maar Harm kwam met de oplossing: 'Theme from Man from UNCLE'. Alleen de uitvoerenden staan in

de categorie onbekend. Dan was er nog een filler die werd gebruikt door Kenny Page op de Voice of Peace gebruikt in 1988. Het ging om het nummer ‘Feel so good’ van Chuck Mangione.

Twee jaar later

WO 29 DEC: Deze week luistert een groot deel van Nederland naar Radio 2, ikzelf wat minder want ik maak niet meer dan een uur per dag. Wel af en toe even naar Nederland 3 gekeken voor het begeleidende televisieprogramma met Matthijs van Nieuwkerk (foto). In ‘Top 2000 a go go’ vandaag ondermeer Felix Rottenberg die verhaalde over zijn liefde voor Jimi Hendrix en hij vertelde daarbij dat ‘The wind cries Mary’ destijds door hem voor het eerst werd gehoord op Radio Veronica in de Lexjo. Wel, dat programma begon in 1969 en zeker niet in mei 1967 toen de song uitkwam. Laten we maar aannemen dat hij luisterde naar Lex op Radio 227 of naar The Perfumed Garden van John Peel op Big L.

Vermoeiend

WO 29 DEC: Een ander programma waar ik met veel plezier naar geluisterd heb is een oude hitlijst uit 1966 van Caroline North. Alleen vermoeiend was een promospot voor Mick Luvzit. In de promo werd hij ‘The wild one’ genoemd. Dus een nieuwe nickname.

Alfred Lagarde

ZA 1 JAN: KinK FM herdenkt radiolegende Alfred Lagarde (foto) met een speciale uitzending. In de nacht op weg naar de ochtend van 2 januari 2005 tussen 0.00 en 03.00 uur is er een eerbetoon te horen. Het is dan precies zeven jaar geleden dat Alfred Lagarde overleed. Lagarde was jarenlang werkzaam als deejay voor onder meer Radio Noordzee Internationaal, VARA de VOO en KinK FM. Vooral werd hij bekend om het ‘Betonuur’ bij de VARA op Hilversum 3.

Tunes and more

ZA 1 JAN: Martin stuurde de tune die tijdelijk door Mike Ross werd gebruikt in het programma ‘RNI Hitback Show’. Het gaat om het nummer ‘Apricot Brandy’, uitgevoerd door de formatie Rhinoceros. Leo de Later gebruikte op Radio Veronica het nummer ‘Theme from Tommy’ uitgevoerd door ‘Assembled Multitude’ in 1974 toen er eens geen bepaalde programma tapes aan boord waren en hij als nieuwslezer enkele uren diende te vullen.

Bijnaam

ZA 1 JAN: Vandaag kunnen we ook de eerste bijnaam scoren van een deejay die in het verleden op één van de zeezenders heeft gewerkt. Bij het beluisteren van een oud programma van Radio Caroline aan boord van de MV Ross Revenge hoorde ik Johnny Lewis spreken over ‘The famous nick nick nock nock Nick Richards. Luisterend naar een oude show van Jack Spector, die vanuit New York zijn programma’s in de jaren zestig aanleverde aan Radio Caroline, kwam er nog één naar boven. Hij stond al in de lijst maar we kunnen toevoegen: ‘Jack, your leader Jake’ Spector. Maar ook Lex Harding hadden we nog niet met zijn ‘ome Lex!’. Op Laser Hot Hits noemde DL Bogart zich ook the Bachelor Bogart.

Veertig jaar de lijst van

ZO 2 JAN: Het is vandaag veertig jaar geleden dat de allereerste Top 40 door Radio Veronica werd uitgezonden en een week later was het eerste gedrukte exemplaar bij je platenhandelaar te halen. Iedere vrijdag zorgde ik er voor dat of bij Roel Hemmes of bij de firma Boverhof in Groningen een exemplaar werd gehaald. Onvoorstelbaar dat het al zo lang is geleden. Op Radio 1 een interview met de eerste presentator, destijds in 1965 van de Top 40. Trouwens Joost den Draaier was tevens de man die de lijst vanuit Amerika meenam en deze immens populair maakte via de uitzendingen van Radio Veronica. In het Journaal op de NOS ook aandacht met ondermeer oude beelden van de Norderney en de officiële inwijding van het Top 40-plein in Almere. In de Zondagse editie van de Telegraaf was een overzicht van de 40 langst genoteerde platen in de top 40 in die 40 jaren, alles in een lay-out zoals we die kenden van de wekelijkse lijst in het begin van de jaren zeventig van de vorige eeuw.

Vrouwelijke deejays

ZO 2 JAN: Op zoek naar een oplossing op een vraag van een Amerikaanse lezer van The International Report ging ik door

mijn oude archieflijsten van radio-opnamen en kwam op die manier nog een naam tegen van een vrouwelijke deejay, die voor Caroline programma's presenteerde en wel voor één van de gesponsorde programma's. Op die manier kunnen we de naam van Cathy McGowan (foto) toevoegen. Een andere naam die erbij mag in de lijst is die van Marijke Philips, die werkte bij de REM dan wel Radio en TV Noordzee in 1964.

Twee aanvullingen
MA 3 JAN: In het nieuwe jaar alweer twee aanvullingen te melden. Allereerst gebruikte Tony Allen in de categorie 'Uitvoerenden onbekend' een promotiejingle voor Brian Mc Kenzie op RNI, waarbij hij de tune van het televisieprogramma 'Catweazle' gebruikte. De 'School's Out' tune op Radio Mi Amigo was van Barry White and the Love Unlimited Orchestra met 'Satin Soul'.

Don't touch that dial
MA 3 JAN: BBC Radio 4 heeft vanavond een documentaire uitgezonden over het kortste muziekstuk dat ooit gecomponeerd werd: de radio jingle. Jingles ontstonden voor het eerst in de jaren '40 en '50 in de Verenigde Staten. Pas met de komst va de zeezenders in de jaren zestig veroverden de jingles ook Europa. Tijdens de uitzending kwamen Jon Wolfert van jingleproducent JAM uit Dallas en Steve England aan het woord. Wolfert was 15 jaar verantwoordelijk voor de jingles op BBC Radio 1 en 2. Ook zullen radioveteranen Tony Blackburn en Paul Gambaccini aan het woord komen, beiden maakte de intrede van jingles in Europa mee toen ze nog actief waren bij de zeezenders. Maar ook jingle-verzamelaars komen aan het woord, waaronder David Hemsley. Zijn collectie reikt over meer dan 40.000 jingles.

Het meest onmogelijke
MA 3 JAN: Anorak Nation is ook een nieuwsgroep waarin de leden af en toe een enquête mogen invullen. De afgelopen week was de vraag wat het meest

anorak nation

aannemelijk is dat niet zal gebeuren in het jaar 2005. Hier is de Top 5 van de dingen die waarschijnlijk niet dit jaar zullen gebeuren: 1 Terugkeer van de zeezenders, 2 Radio Caroline zal een democratische organisatie worden, 3 Doorsnee luisteraar zal gaan afstemmen op de korte golf, 4 Alle landpiraten via de FM zullen uit de ether worden gehaald en 5 Er zullen meer en meer geruchten komen over toekomstige zeezenders.

Geoff Love Orchestra
MA 3 JAN: Bij het nummer 'Hallelujah gathering' van The Geoff Love Orchestra kan worden gemeld dat niet alleen Jerry Super Leighton het gebruikte op Caroline North maar dat het in 1964 door Gerry Kemp werd gebruikt in The Continental Hour, een programma met internationale reclame, zelfs Nederlands 'Coldrex tegen verkoudheid'. Gerry draaide verzoekjes voor luisteraars uit Duitsland, Frankrijk en Nederland en sprak, hetzij gebrekkig, deze talen.

Wim van Egmond
DI 4 JAN: Wim brengt na decennia de oplossing welk nummer door Marc Jacobs op Radio Mi Amigo werd gebruikt voor het inzingen van het fameuze wespenlied, toen men aan boord van het zendschip een heuse wespenplaag had. Het gaat om Barry White and the Love Unlimited Orchestra met het nummer 'Alive and Well'. Het was afkomstig van de LP met de Soundtrack van 'Together Brothers' en deze werd door hem nog eens gebruikt met het nummer 'You hotta case' en wel voor een programma- en deejayoverzicht in 1977 van Mi Amigo. In het najaar van 1971 werd door nieuwkomer Brian McKenzie het nummer 'The Horse' van Cliff Nobles gebruikt als tune op RNI voor het Oudejaarsprogramma Top 15 over 1971.

Opzienbarend
WO 5 JAN: Opzienbarend kan de vondst worden genoemd van een nummer met de titel 'Radio Noordzee', gespeeld door de Duitser Wolfram Spyra. Hij heeft het opgenomen op zijn synthesizer in 1999 en daar fragmenten doorheen gemixed van Radio Noordzee (REM eiland), Radio Veronica en Radio London. Ook in de lijst kan Spencer Davis worden toegevoegd. Een looptape werd er gemaakt van een instrumentaal bruggetje in het nummer 'I'm a man' waarop Spencer Davis zelf het verzoek deed om vooral 'your local MP' te schrijven dat er geen wet tegen de zeezenders moest komen. Gebruikt op Radio Caroline North.

Vragen in de Tweede Kamer
DO 6 JAN: Tweede-Kamerlid Aleid Wolfsen (PvdA) gaat de ministers van Binnenlandse Zaken en Justitie Kamervragen stellen over 'de affaire Mi Amigo'. Dat meldt Omroep Brabant. Scheepsberger Geert Theunisse uit Dinteloord ligt al ruim drie jaar als stateloos burger in de haven van Antwerpen. Hij heeft al 25 jaar een conflict met de Nederlandse Staat over het bergingsgeld van het zendschip Magdalena van het Vlaams/Nederlandse piratenstation Radio Mi Amigo. Theunisse wil een belastingschuld vereffenen met het nooit ontvangen bergingsgeld. Wolfsen wil via zijn Kamervragen de impasse tussen de berger en de Staat doorbreken. Theunisse redde het radioschip in september 1979 van een wisse ondergang, nadat het van haar anker was geslagen en voor de Zeeuwse kust strandde.

Drie dagen op Mi Amigo 272
MA 10 JAN: Radiostation Extra Gold 94 FM in Vlaanderen begint het jaar 2005 met een nieuwe presentator voor de ochtend-

uren: Rick (foto). Hij zal van maandag tot en met vrijdag het uur tussen 10.00 en 11.00 presenteren. Rick is weliswaar nieuw in het programmaschema van Extra Gold maar zeker niet nieuw op radiogebied. In de jaren 80 was hij dagelijks te beluisteren bij het toen zeer populaire Radio Kompas, waar hij als Tom de Bree het ochtendprogramma 'Met de Bree door de Bedstee' en de 'Radio Kompas Top 40' presenteerde. Na zijn Kompastijd werkte hij tot 1991 voor diverse radiostations in Brugge, Oostende en Roeselare. Terug in Nederland was hij één van de oprichters van de lokale omroep Actief in de provincie Zeeland. Vanaf dat moment begon hij programma's te presenteren onder zijn eigen naam. Rick is blij dat hij via Extra Gold 94 FM terugkeert in West-Vlaanderen: "Extra Gold kan onder leiding van Ron van de Plas uitgroeien tot een vaste waarde in het Vlaamse radiolandschap. Ik verheug me er op met hem en andere grote namen als Ben van Praag en Luc de Groot te kunnen samenwerken." Rick werkte in 1979 drie dagen aan boord van Radio Mi Amigo 272 en zijn herinneringen daaraan zullen verschijnen in deel 5 van de herinneringen aan Radio Mi Amigo, dat eind dit jaar waarschijnlijk zal uitkomen.

De aanvullingen van Chris Edwards

WO 12 JAN: Onder de verzamelaars van muziek die te maken hebben met tunes, jingles en andere zaken aangaande de zeezenders worden de aanvullingen op de discografielijst vaak uitgewisseld op regelmatige basis. Uitzondering hierop is Chris Edwards, die zijn nieuwste ontdekkingen slechts op zijn site meldt en dit eens per pak weg 1,5 jaar bijwerkt, inclusief de door ons toegezonden aanvullingen. In zijn meeste recente update waren de volgende zaken terug te vinden die ook voor ons nieuw waren. Allereerst vermeldde hij 'Liberty Bell March' gecomponeerd door John Philip Sousa, die het in 1893 aan het papier toevertrouwde. Met dit nummer werd, in een onbekende uitvoering, dagelijks het programma geopend op Radio Antwerpen, dat haar programma's verzorgde vanaf de Noordzee.

Mick Luvzit

Op Caroline North gebruikte Mick Luvzit geruime tijd aan het einde van zijn programma's het heel mooie nummer van The Flamingo's genaamd 'Goodnight Sweetheart'. Chris meldt ook dat Ferry Maat enige tijd het nummer 'Walk don't run '66'van The Ventures gebruikte, een nummer dat afweek van de versie die origineel uit 1960 stamt. Mike Raven, die zowel voor KING als Radio 390 in de jaren zestig werkte, gebruikte het nummer 'Soul Serenade' in de uitvoering van Lucas and the Mike Cotton Sound als tune voor zijn R&B Show op Radio 390.

John Ross Barnard

We blijven even bij KING en Radio 390 om te vertellen dat Chris bij John Ross Barnard vernam wat hij gebruikte aan tunes op de stations. Het gaat om 'Happy Days are here again' in de uitvoering van Si Zentner en 'Surf del Amore' door Tutti Camarata. Tenslotte meldde Chris dat voor het programma 'School Special'op Radio 270 het nummer 'Tomorrow's world' van Brass Chorale werd gebruikt. Het programma werd gepresenteerd door Guy Hamilton.

Leuke overzichtjes

Do 13 JAN: Ben Meijering bracht in de nieuwsgroep leuke stukjes uit oude TeleViziers waarbij hij ook een overzicht bracht van de eerste programmering van Radio Veronica die men ooit plaatste. Hier kwam een naam naar voren van een vrouwelijke presentator die we nog niet kenden en dus toevoegen aan de lijst. Haar naam: Lies.

Afscheid Hans Molenaar en Jan Schippers

VR 14 JAN: Het NOS-Radionieuws heeft afscheid genomen van bijna 60 jaar nieuwservaring, zo bericht Hans Hogendoorn. Het was een geslaagd "feestje", met veel spijt over het vertrek van Hans Molenaar en Jan Schippers. Op een drukbezochte receptie drukten de radionieuwsveteranen vrijdagmiddag de hand van talrijke huidige en vroegere collega's. Daaronder Rien Huizing, de vroegere hoofdredacteur, Donald de Marcas, Carla de Wit, Dick Klees, en Marc van Amstel. Molenaar, die zijn carrière in augustus 1972 bij Radio Noordzee Internationaal was begonnen, trad in 1974 aan bij de toenmalige ANP-Radionieuwsdienst. Zijn jeugdvriend Jan Schippers volgde vijf jaar later. Samen hebben ze de ontwikkeling meegemaakt van het wat stijve, afstandelijke filiaal van het ANP in Den Haag, dat voor zelfs de grootste nieuws- en sportontwikkelingen niet met zendtijd wilde schuiven omdat "Den Haag" het nog niet op het net had gezet, tot een flexibele radioredactie, die net zo makkelijk zelf naar het nieuws op zoek gaat.

Een feest

Hans (foto) hield een behoorlijk humoristische afscheidsrede waaruit veel realiteitszin bleek. "Nieuwslezen," zei hij in een dankwoordje, "is een feest. Ik heb mijn berekening over het aantal gelezen bulletins in al die jaren niet helemaal kunnen voltooien, maar het moeten er tienduizenden zijn geweest." Hij wist nog dat hij op zijn eerste schooldag voelde dat hij iets was kwijtgeraakt, in ruil voor discipline en gedwongen lessen. "Maar nu krijg ik na een halve eeuw mijn vrijheid terug." Overigens voelt hij zichzelf na zo'n afscheid wel een beetje een "bedrieger". Eén dag per week zal Hans als coach verbonden blijven aan de NOS, zodat zijn collega's hem nog vaak zullen zien. En het is niet voor niks dat hij niet helemaal weg is. Als zo'n redactie daar geen

zin in heeft, dan gebeurt het niet. Misschien was hij vroeger aan boord wat “eenkenniger”, ja. Een beetje een vreemde eend in de bijt. En dat liet hij zich ook een beetje aanleunen. Maar hij was niet de enige.

Verrassing

Hans was aangenaam verrast toen ik hem een doos met 10 CD’s overhandigde met daarop een verzameling van zijn eigen programma’s, laat Hans Hogendoorn weten. “Verzameld en teruggevonden door luisteraars”, had ik op het etiket gezet. De inspanningen in de nieuwsgroep blijven niet onopgemerkt. Hij was echt verbijsterd toen hij zichzelf in een satirisch namaak-nieuwsbulletin van zijn collega’s terughoorde in twee Noordzee-commercials voor McDonald’s. Hans is overtuigd vegetariër. Het nieuwsbericht besloot met de woorden dat “dankzij deze commercials het bedrijf McDonald’s in Nederland zo groot heeft kunnen worden”.

Een jonge Hans Molenaar

Dank

MA 24 JAN: Vandaag kreeg ik een dankbare mail van Hans Molenaar, meldt Hans Hogendoorn. Hij hecht eraan, iedereen te bedanken die opnamen heeft bewaard van Radio Noordzee, en meer in het bijzonder uit ‘zijn’ tijdperk, 1973 en 1974. Hij is ‘verschrikkelijk blij’ met de inhoud van het doosje dat hij bij zijn afscheid van NOS-Radionieuws kreeg ‘van luisteraars’, zoals ik het had genoemd. Het belicht “...wat alle andere collega’s niet kónden belichten: Dat ik niet alleen stopte met 31 jaar nieuwsdienst, maar met bijna 32 en een half jaar radio. Dat eerste stukje was wel erg kort, maar voor mij ongelofelijk belangrijk. Dat was het begin, en zonder dat was er voor mij nooit een nieuwsdienst geweest”.

DCR-verhaal: copyright Hans Knot. Dank aan: Paul de Haan, Wim van Egmond, Stuart Aitken, Martin van der Ven, Bart van Peer, Redactie Radiovisie, Andy Archer, Colin Nichol en Harm Koenders

Samenstelling: HANS KNOT

DO 16 DEC: De TROS heeft bekend gemaakt toch niet op korte termijn uit het Omroepbestel te willen stappen en niet commercieel te willen gaan. Men heeft een verlenging van de omroepstatus tot het jaar 2008 aangevraagd. Hieruit blijkt dat de besprekingen tussen de omroep en VTM, SBS6 en John de Mol niet het gewenste resultaat hebben bereikt en er dus geen toekomst op commercieel vlak is gevonden.

VR 17 DEC: Het spel der ballen wordt ‘Lingo’ soms smalend genoemd. In ieder geval is het vandaag een beetje feest voor presentatrice Nance (foto). Ze presenteert al weer haar 1000ste aflevering van dit binnen bepaalde groepen populaire spelprogramma.

VR 17 DEC: RTL-Nederland heeft de uitzendrechten voor televisie gekocht van de spraakmakende film ‘Der Untergang’, waarin de laatste dagen in het leven van Adolf Hitler worden getoond. Het is nog niet bekend wanneer hij op de televisie mag worden vertoond. Dat zal door de uitgeverij A-film Distribution later volgend jaar worden bekend gemaakt.

VR 17 DEC: Talpa International, de onderneming van John de Mol, maakt alsnog de grootste kans om de belangrijkste voetbalrechten binnen te halen. De mediawerkgroep van de Eredivisie CV, die de onderhandelingen met de verschillende bieders voert, zal op woensdag 22 december aan de achttien eredivisieclubs het advies geven om voor het De Mol-bod van 40 miljoen euro te kiezen. Dit als gevolg van de tweede bieding die door zowel de 49-jarige mediatycoon als de NOS is gedaan op het eerste recht van samenvattingen van de eredivisiewedstrijden. De NOS houdt vast aan het bod van 32 miljoen, terwijl John de Mol aan de Eredivisie CV een voorstel heeft gedaan waarin een speciale constructie voor de zogenaamde tweede rechten van de samenvattingen is opgenomen. Daarbij is een opening gecreëerd voor RTL, de andere bieder op deze rechten, om ‘samen’ dit pakket te financieren. Aldus incasseren de eredivisieclubs voor de eerste en tweede rechten een gezamenlijk bedrag van circa 42 miljoen euro.Voeg daarbij de 30 miljoen euro die Versatel per jaar gaat betalen voor de rechten van live wedstrijden achter de decoder en de teller voor het betaald voetbal staat nu op 72 miljoen euro per jaar. Daar komen nog de bedragen voor de radio- en internetrechten bij. De NOS ontkent in alle toonaarden dat het al duidelijk is dat Talpa de grote winnaar zal worden.

ZA 18 DEC: Televisieproducent EndeMol heeft bekend gemaakt begin volgend jaar 47 van zijn 405 medewerkers in Nederland te zullen ontslaan. Het bedrijf moet bezuinigen omdat het minder opdrachten krijgt van de diverse televisiestations.

MA 20 DEC: De AVRO blijft vooralsnog zeker in het publieke omroepbestel. In een brief aan staatssecretaris Medy van der Laan (media) heeft de AVRO

vandaag laten weten dat de omroep de op 30 juni 2004 ingediende aanvraag voor erkenning herbevestigt, waardoor de vereniging een verlenging van de vergunning kan krijgen. De AVRO sloot zich in het najaar aan bij het onderzoek van de TROS en het Vlaamse commerciële VTM naar mogelijkheden om verder te gaan buiten het huidige publieke omroepbestel. Het streven van de AVRO was toen al wel om voort te bestaan binnen het publieke bestel, maar dat moest dan wel perspectief bieden voor de AVRO om zich te profileren. Ook de TROS blijft nog in het bestel, bleek vorige week.

DI 21 DEC: Minister Verdonk zou graag zien dat er een liberale islambeweging komt in Nederland. Maar die liberale islam ís er al: de Nederlandse Moslim Omroep. De NMO laat een heel ander geluid horen dan de radicale Arabische satellietstations. Hirsi Ali ging in de uitzendingen voorheen gewoon in debat met islamitische jongeren en ook Theo van Gogh was er welkom. Maar dat geluid en het bestaansrecht wordt nu bedreigd door Conservatieve Moslims. Het Contactorgaan Moslims en Overheid vindt de NMO niet representatief en heeft een zendmachtiging aangevraagd. De vraag is wie de licentie voor de toekomst krijgt.

WO 22 DEC: Totaal winnaar zou je kunnen zeggen als het gaat om de verdeling van de televisierechten Eredivisie Voetbal voor de komende maanden. Talpa International trekt heeft veel naar zich toe en John de Mol prijst zich bijzonder gelukkig met de uitslag van 18-0. Hij verwijst daarmee naar de unanieme beslissing die de achttien clubs uit de Eredivisie van het Betaald Voetbal namen door de uitzendrechten van de samenvattingen van hun wedstrijden toe te kennen aan De Mols bedrijf Talpa. De Mol zei te zijn overvallen door de opmerkingen van minister Van der Hoeven (Onderwijs, Cultuur en Media) die gisteren de Tweede Kamer wees op het voorkeursrecht van de Publieke Omroep. Om de NOS de gelegenheid te geven goede nieuws- en sportberichtgeving te verzorgen, moet de NOS in staat zijn om actueel een redelijke samenvatting te verzorgen. Volgens de minister is dat afdwingbaar. De NOS zou voor dergelijke samenvattingen moeten onderhandelen met de eerste rechthebbende.

WO 22 DEC: De Mol (foto) zei dat hij als braaf staatsburger nog eens zou nalezen wat precies over het voorkeursrecht in de Mediawet staat. De Mol vertelde dat hij de voetbalbeelden minstens net zo goed als de NOS het altijd deed, in beeld wil brengen. De Mol sluit niet uit dat hij medewerkers van de NOS wil overnemen om zijn nieuwe sportprogramma op Nickelodeon tot een succes te maken. Hij zegt echter daarover nog geen vastomlijnde plannen te hebben en ook namen wil hij niet noemen. De uitkomst van de toewijzing van de voetbalrechten kost John de Mol per saldo niets. Hij houdt er zelfs een paar miljoen aan over. Voor het begeerde eerste recht van samenvattingen telt hij naar eigen zeggen ongeveer 35 miljoen euro per jaar neer, maar de koersstijging van het ook in de prijzen gevallen telecombedrijf Versatel leverde hem woensdag 38,9 miljoen op. De Mol vergrootte zijn belang in Versatel vorige maand via de investeringsmaatschappij Talpa tot 41,7 procent. Toen vandaag bekend werd dat het telecombedrijf de rechten krijgt voor rechtstreekse uitzending van voetbalwedstrijden in het weekeinde via betaaltelevisie, schoot de beurskoers omhoog. De slotnotering was 18 cent hoger op 2,19 euro. Dat maakte de 216 miljoen aandelen van Talpa 38,9 miljoen euro meer waard.

DO 23 DEC: Onderzoek uitgevoerd aan de Universiteit Twente heeft uitgewezen dat na het zien van alcoholreclame jongeren van plan zijn meer te gaan drinken. Jongeren die alcoholreclame zien hebben direct daarna meer zin in alcoholhoudende drank. Zij hebben het voornemen het komende weekend meer alcohol te drinken dan jongeren die alleen frisdrankreclame zien. Jongeren gaan na het zien van alcoholreclame ook positiever denken over alcohol. Dit blijkt uit een experiment met ruim 200 HAVO-VWO scholieren. Het experiment is uitgevoerd door de opleiding Toegepaste Communicatiewetenschap van de Universiteit Twente, in opdracht van STAP (Stichting Alcoholpreventie). De effecten van alcoholreclame op lange termijn zijn niet onderzocht. Reclame beïnvloedt opvattingen over alcoholgebruik Jongeren die alcoholreclame hebben gezien vinden alcohol drinken gezelliger, socialer of meer ontspannend dan jongeren die alleen frisdrankreclames hebben gezien. Ook geven ze aan meer alcohol te willen drinken in het komende weekend. In het experiment keken jongeren in groepsverband naar een videoband met een reclameblok, een televisieserie en nog een reclameblok. In totaal werden aan 229 jongeren van 12 t/m 18 jaar twaalf reclameblokken getoond met zes alcoholreclames of zes frisdrankreclames. De overige zes reclames waren bij beide banden hetzelfde. Na het zien van de band vulden de jongeren een uitgebreide lijst in met vragen over hun houding ten opzichte van alcohol en hun voornemen om te drinken.

VR 24 DEC: In de het tweede deel van de jaren zeventig van de vorige eeuw verreweg mijn favoriete radiostation, de TROS op Hilversum 3. En af en toe luister ik nog even in. Zo ook vandaag in het programma ‘De Gouden Uren’. Tussen elf en twaalf in de ochtend weer

een lijstje, waar de Nederlanders soms aan verslaafd zijn: ‘Het beste levenslied aller tijden’.

ZA 25 DEC: Terecht dat de TROS vandaag een TV Masqué helemaal als eerbetoon aan haar trouwe programmamaker van weleer Ralph Inbar (foto) vult. De eerder dit jaar plotseling overleden producer en presentator won met het gelijknamige programma destijds in 1992 de Gouden Roos van Montreux. Hij kon daar mee zich met trots de enige Nederlander noemen die deze onderscheiding kreeg. Op 2 januari is deel 2 te zien in presentatie van dochter Marjan.

ZA 25 DEC: Radio 2, vanaf morgen weer dat ergerlijk lange lijstje dat deels voorgekauwd is door de redactie van het station, brengt vandaag in het programma van de VARA een luchtig interview door Felix Meurders met Germaine Groenier, eens de opstandige tante die over seks alles durfde te zeggen op de radio. Als zij op de VPRO was te beluisteren was half Nederland paraat. Leuke terugblik dus.

ZA 25 DEC: De actie van Radio 3FM voor Darfur heeft 717.351 euro opgebracht. De deejays Giel Beelen, Claudia de Breij en Wouter van der Goes boden het bedrag vrijdag aan het Rode Kruis aan, dat daarmee een mobiel ziekenhuis in de Sudanese provincie kan opzetten. De drie verbleven sinds maandag in een glazen huis aan de Neude in Utrecht. Vanuit deze ‘kas’ verzorgden zij allen radio-uitzendingen van 3FM. Luisteraars konden tegen betaling platen aanvragen.

MA 27 DEC: ‘Patty’s fort’ is volgens Noordzee FM het slechtste televisieprogramma van 2004. Dit is de uitslag van een entertainmentonderzoek over het jaar 2004, dat in opdracht van het radiostation door het onderzoeksbureau van Maurice de Hond is uitgevoerd. In het programma van Patty Brard ging de presentatrice met een aantal bekende Nederlanders vasten in haar huis in Spanje. Op de tweede plaats eindigden ‘De Tokkies’, rond het minder sociale Amsterdamse gezin. Het evenement ‘SBS Sterrenboksen’ eindigde op de derde plaats van de slechtste programma’s van 2004.

DI 28 DEC: Persbericht van Talpa, want Radio 10 Gold staat vanaf 2 januari 2005 een jaar lang in het teken van 40 jaar Top 40. Op die dag wordt, in samenwerking met de Stichting Nederlandse Top 40, het startsein gegeven voor het jubileumjaar. Dat gebeurt in Almere-Muziekwijk, waar de jongerenontmoetingsplaats in het Muzenpark officieel wordt omgedoopt in het Top 40-Plein. De opening van het Top 40-Plein wordt verricht door burgemeester Annemarie Jorritsma van Almere en de voorzitter van de Stichting Nederlandse Top 40, Erik de Zwart. De muziek wordt verzorgd door ondermeer Corry Konings en George Baker. Corry Konings is als artieste nog steeds recordhouder met het aantal weken vermelding in de hitlijst. Haar ‘Huilen is voor jou te laat’ stond maar liefst 41 weken in de Top 40. George Baker deed het niet alleen goed in Nederland, maar was ook een prima ambassadeur van Nederland als vertolker van ‘Little Green Bag’ en ‘Una Paloma Blanca’. Tegelijk met het programma in Almere is bij Radio 10 Gold de allereerste Top 40 te beluisteren. Presentator Mark de Brouwer blikt terug naar de hitlijst van 2 januari 1965 en eindigt met de nummer één van toen, ‘I Feel Fine’ van The Beatles. Radio 10 Gold besteedt in 2005 doorlopend aandacht aan het jubileum van de Top 40. Vanaf 1 januari wordt wekelijks stilgestaan bij een ander jaar aan de hand van de bekendste hits en meest memorabele hitfeiten. Dat gebeurt elke zaterdagmiddag tussen 14.00 en 18.00 uur in het programma ‘Top 40 Gold’. Iedere zondagavond ontvangt Mark de Brouwer tussen 18.00 en 22.00 uur een bekende Top 40 personality of artiest die leuke anekdotes, aansprekende feiten en de eerste single van zijn of haar persoonlijke kant belicht. Daarnaast organiseert Radio 10 Gold een drietal evenementen onder de naam Top 40 Flashback. Het eerste is gepland op Koninginnedag in Amsterdam. De overige twee events zijn in het voor- en najaar en staan in het teken van de 70’s & 80’s en 80’s & 90’s. Tijdens deze ‘feesten van herkenning’ draaien de DJ’s de beste hits uit 40 jaar top 40 en zullen ook diverse artiesten live hun hits uit de Top 40 ten gehore brengen. Het Top 40 jubileumjaar wordt in 2005 in de weken voorafgaand aan de Kerst afgesloten met de Top 4000. Hierin is het beste uit ‘40 jaar Top 40’, gekozen door de luisteraars van Radio 10 Gold, te beluisteren. Het hele jaar door worden luisteraars opgeroepen om hun drie favoriete hits op te geven.

Opening Top 40 plein: Annemarie Jorritsma (l) en Erik de Zwart (r)

DI 28 DEC: Vandaag wordt bekend dat een deel van de aanwezigen tijdens de kerstborrel georganiseerd door RTV Rijnmond als dronkaards tekeer zijn gegaan en apparatuur kapot hebben gemaakt en bespoten met bier. Een intern onderzoek zal worden gehouden na het gedrag waarna maatregelen zullen worden genomen.

DI 28 DEC: Journaalredacteur Philip Freriks verlaat de NOS 1 januari 2006. De omroep wil zijn

contract niet verlengen. In een interview in NRC Handelsblad zegt hij: “Ik ga niet met pensioen, wat veel mensen denken. Ik heb geen regeling en heb dus niets te maken met de VUT of prepensioen.” Wat hij na het Journaal gaat doen, weet hij nog niet. De AVRO verlengt het contract met Angela Groothuizen niet. De 45-jarige presentatrice was 15 jaar aan de omroep verbonden en presenteerde er ondermeer ‘De Uitdaging’ en ‘Wie is de Mol?’

WO 29 DEC: Hou het in de gaten, de oude frequentie van ‘The Great 208’ wordt in de nachtelijke uren (1440kHz) gebruikt voor testuitzendingen in DRM vanuit de zenderplaats Marnarch. Tussen middernacht en vier uur vinden de testen plaats.

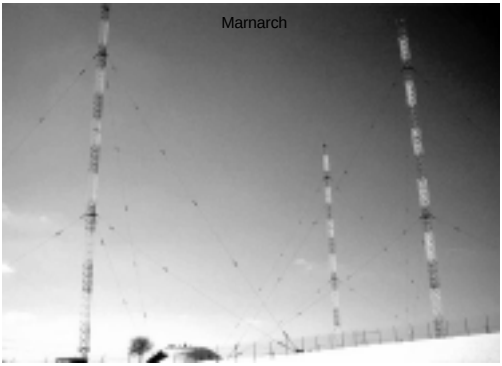
Marnarch

WO 29 DEC: Vanmiddag was Peter Van Dam op bezoek bij het Vlaamse Radio 2 programma Memo. Hij kwam met Hein De Caluwé praten over het legendarische Radio Luxemburg. Op 29 december 1930 zette de Luxemburgse regering immers het licht op groen voor Radio Luxemburg. Het zou het eerste volwaardige commerciële radiostation van Europa worden. Radio Luxemburg groeide nadien uit tot een stem van verzet, en daarna tot dé referentie van vernieuwende programma’s voor een hele generatie. Stof genoeg voor een interessant gesprek dus.

DO 30 DEC: De Publieke Omroep en de commerciële televisiestations RTL4 en SBS6 hebben de handen ineengeslagen voor een televisieactie voor de slachtoffers van de zeebeving in Azië. De uitzending is volgende week donderdag op alle deelnemende netten. De uitzendingen op Nederland 2, RTL4 en SBS6 beginnen om 20.30 uur. De bedoeling is zoveel mogelijk geld in te zamelen voor het landelijke gironummer 555. Het programma is geen uitzending zoals Open het Dorp in de jaren zestig, maar bevat speciale edities van reguliere programma’s zoals Hart van Nederland.

DO 30 DEC: Nederlandse radiozendamateurs zijn begonnen met het inzamelen van oude radioapparatuur voor de rampgebieden in Azië. De apparatuur kan volgens de radiozendamateurs een cruciale rol gaan spelen in de noodcommunicatie. Dat meldt de stichting Dutch Amateur Radio Emergency service. Door de invoering van het nieuwe digitale communicatiesysteem C2000 voor de orde- en hulpdiensten, is veel oude apparatuur in Nederland overbodig geworden. Een deel van deze apparatuur is nu beschikbaar voor de rampgebieden.

ZA 1 JAN: Vandaag wordt bekend dat de commerciële en publieke radiostations zich voor een dag zullen verenigen en wel op donderdag 6 januari in Radio 555. Op die manier wil men geld inzamelen voor de ramp in Azië. Het gaat om Radio 10 Gold, Noordzee FM, Radio Veronica, Yorin FM, RTL FM, Radio 538 en Radio 3FM. Het is voor het eerst in de geschiedenis van de Nederlandse radio dat zowel commerciële als publieke radiostations de handen ineenslaan ten gunste van een goed doel. De uitzendingen worden verzorgd vanuit de speciaal voor dit doel ingerichte Studio 22 in Hilversum. Daar geven de ochtendpresentatoren van de verschillende stations de aftrap voor de inzamelingsactie. De radiostations gaan de hele dag door, tot op het moment waarop Nederland 2, RTL4 en SBS 6 ‘s avonds om half zeven hun gezamenlijke televisie-uitzending beginnen.

MA 3 JAN: John de Mol heeft Peter Rademaker als financieel directeur aangesteld bij zijn investeringsmaatschappij Talpa voor zijn media-activiteiten. Rademaker was de afgelopen jaren financieel directeur van EndeMol Nederland. Daarvoor was hij werkzaam bij EndeMol Holding NV, het televisieproductiebedrijf dat John de Mol en Joop van den Ende in 2000 verkochten aan het Spaanse Telefónica. De benoeming past volgens De Mol in de strategie om Talpa Media tot een serieuze mediapoot te laten uitgroeien, zei zijn woordvoerder.

MA 3 JAN: In 2004 zijn meer journalisten omgekomen dan in de tien afzonderlijke jaren daarvoor, vooral als gevolg van de situatie in Irak. In totaal verloren het afgelopen jaar 117 journalisten hun leven tijdens de uitoefening van hun beroep. De gegevens zijn bekend gemaakt door het Internationale Nieuws Veiligheidsinstituut (INSI). Irak was de gevaarlijkste plek op aarde voor journalisten en hun medewerkers. De lijst is inclusief ondersteunend personeel, zoals vertalers en chauffeurs. In Irak overleden 42 journalisten, op 6 na allemaal met de Irakese nationaliteit. Daarna volgen de Filippijnen (12), India (8) en Brazilië, Mexico en Bangladesh met elk 5. Volgens het Veiligheidsinstituut was 2004 het ergste jaar sinds 1994, toen 157 journalisten bij het uitoefenen van hun beroep omkwamen.

DI 4 JAN: Omroep Flevoland krijgt dit jaar 300.000 euro extra van de provincie Flevoland. Nu de mediawet is uitgesteld, vinden de PvdA, GroenLinks, ChristenUnie, D66, SP, LPF en SGP dat Omroep Flevoland extra geld nodig heeft om de tijd naar de

nieuwe Mediawet te overbruggen. Als de nieuwe Mediawet er is, moet de Omroep het bedrag terugbetalen. Als de nieuwe Mediawet er niet komt, hoeft de Omroep het bedrag niet terug te betalen. In mei nemen Provinciale Staten een besluit of ze de komende jaren nog meer extra geld wil uittrekken voor Omroep Flevoland.

Felix Meurders in de jaren '70

WO 5 JAN: Te gast bij KRO's 'Theater van het Sentiment' vanavond was Felix Meurders. Hij stopte in 1982, het jaar dat vandaag centraal stond, destijds na een periode van tien jaar met de presentatie van de Nationale Hitparade. Hij blikte terug op zijn tijd als presentator van de hitlijst, die ook een tijd lang eruit ging onder de noemer 'De Daverende Dertig'.

DO 6 JAN: TROS maakt bekend dat donderdag 13 januari een gezamenlijk programma zal worden uitgezonden op Nederland 2 om 20.25 uur rond 50 jaar Eurovisie Songfestival. Aan de stamtafel zullen ondermeer Willem van Beusekom, Willem van Kooten, Piet Souer (foto), Theo Ordeman en Roland de Groot plaatsnemen. Zij bespreken het Songfestival als carrièremaker of -breker, als maatschappelijk fenomeen, als televisiespektakel en muziekfestival. Uiteraard zijn er vele oude fragmenten te zien.

DO 6 JAN: Niet alleen is er door miljoenen mensen geld ingezameld voor de actie ten bate van slachtoffers in Azië maar ook hebben miljoenen mensen gekeken via drie verschillende televisiestations, die gezamenlijk uitzonden. Rond 11 uur in de avond bereikte het aantal kijkers het hoogtepunt: 4.531.000. Omstreeks half negen, toen de uitzending net was begonnen, trok het programma 4.099.000 kijkers. De meeste mensen stemden af op Nederland 2, zo blijkt uit cijfers van de stichting KijkOnderzoek. Even na 11 uur keken 2.771.000 mensen op dit net naar de actie. Nederland 2 had daarmee een kijkdichtheid van 18,5 procent. Op diezelfde tijd zagen 797.000 mensen de uitzending via RTL4 en 963.000 via SBS6. Bij RTL bereikte het aantal kijkers het hoogtepunt aan het begin van de avond. Om 20.30 uur hadden 1.040.000 mensen daar op afgestemd. Een grandioos succes.

VR 7 JAN: BNN komt met een heugelijk bericht: Gerard Timmer is vanmiddag tijdens de nieuwjaarsreceptie van Broadcast Magazine uitgeroepen tot Omroepman van het jaar. In een eerder opgenomen filmpje nam de BNN-voorzitter de prijs in ontvangst uit handen van Peter R. de Vries.Volgens Broadcast verdient Gerard Timmer (36) de titel, omdat hij als directeurvoorzitter ondanks alle mogelijke politieke tegenwerking BNN in 2004 in een veilige haven heeft geloodst. Eerder dit jaar ontving BNN tijdens het omroepcongres al de prijs van Mediabedrijf van het jaar. Dit vanwege de vechtlust en het doorzettingsvermogen van het jonge bedrijf.

MA 10 JAN: De directie van EndeMol Nederland en Creative Director Marijke Schaaphok hebben in goed gezamenlijk overleg besloten om haar dienstverband bij het Aalsmeerse productiehuis te beëindigen. Na een periode van rust zal Marijke Schaaphok op zoek gaan naar een nieuwe uitdaging in haar werkzaam leven. Annette de Vries volgt Marijke Schaaphok op als hoofd van de afdeling programmaontwikkeling. Marijke Schaaphok heeft 16 jaar in verschillende functies bij EndeMol gewerkt, waarvan de laatste jaren als Producent en Creative Director Programmaontwikkeling. Zij was betrokken bij een groot aantal zeer succesvolle programma's van ondermeer Henny Huisman, Ron Brandsteder en Carlo Boszhard. Marijke Schaaphok treedt op 1 februari 2005 officieel uit dienst, maar zal in haar functie per direct worden opgevolgd door Annette de Vries, die binnen EndeMol Nederland kan bogen op ruime ervaring in uiteenlopende aspecten van het televisievak. De Directie van EndeMol Nederland bedankt Marijke Schaaphok in een persbericht voor haar bijdrage aan de vele succesvolle programma's en wenst haar veel succes toe in haar verdere loopbaan.

DI 11 JAN: Het bestuur van Radio Nederland Wereldomroep heeft met instemming van staatssecretaris Medy van der Laan (OCW) Jan Hoek benoemd tot algemeen directeur van de Wereldomroep. Hij volgt hiermee Lodewijk Bouwens op. Jan Hoek functioneerde sinds begin 2004 al als waarnemend algemeen directeur. Jan Hoek werkt sinds eind 1994 bij de Wereldomroep. Hij begon in de functie controller en werd na een

jaar benoemd tot directeur financiën en logistiek. Voor die tijd werkte hij voor Wegener, in de advies- en IT-branche en voor de KLM. Jan Hoek vervult verschillende bestuursfuncties en heeft een MBA van Webster University.

DO 13 JAN: Vandaag wordt bekend dat Marcel van Dam eind deze maand voor het laatst te zien zal zijn op de televisie met het programma 'Lagerhuis'. Het zal tevens zijn laatste optreden zijn. Op 30 januari viert hij zijn 67ste verjaardag en na 35 jaar gewerkt te hebben voor de omroep vindt hij het tijd om te gaan stoppen. In al die jaren, zo stelt Van Dam, is hij slechts één keer met tegenzin naar zijn werk gegaan.

DO 13 JAN: En als de ene stopt komt er wel weer een ander die haar dingetje moet doen. Georgina Verbaan zal namelijk vanaf maart een programma gaan presenteren bij de VARA waar zij met een verborgen camera aan het werk gaat om mensen te verrassen. Waar hebben we dit toch eerder gezien?

MICHEL VAN HOOFF EN HANS KNOT

Na ruim 15 jaren eenheid toch eigen keuze
Een recent onderzoek naar het gebruik van de diverse media in Duitsland geeft aan dat de voormalige inwoners van Oost-Duitsland toch een specifieke eigen voorkeur hebben. Duidelijk wordt het als er gekeken wordt naar de favoriete televisiestations want dan blijkt deze groep vooral de voorkeur te geven aan de programma's van Sat 1, Pro Sieben en RTL. Als het gaat om de West-Duitsers dan ligt de keuze veel vaker op de publieke omroepen ARD en de ZDF. Duidelijk wordt door de onderzoekers gesteld dat het bij de West-Duitse kijkers gaat om een jarenlange traditie, waarvan niet snel zal worden afgeweken. De voormalige Oost-Duitse kijkers hebben de keuze voor de commerciële stations gemaakt daar er in het verleden weinig tot zeer slecht aanbod was bij de toenmalige staatstelevisie. Plots had men een heel grote keuze, waarbij het amusement het duidelijk won van informatieve programma's.

Radio Teddy
Met ingang van 1 juni aanstaande zal onder de naam 'Radio Teddy' het allereerste radiostation van start gaan dat specifiek is bedoeld voor de kinderen in Duitsland. De studio's zijn gepland op het terrein van het filmpark Babelsberg. Het gebouw zal er van buiten trouwens als een radio-ontvanger uitzien en de kleine luisteraars kunnen er zelf daadwerkelijk meedoen aan de programma's.

INGO PATERNOSTER

Uitstel gevraagd
De BBC-leiding heeft de Britse regering gevraagd een uitstel van drie jaar inzake de besluitvorming over wanneer er een einde zal komen aan analoge radio en televisie-uitzendingen in het land. Binnen de directie van de BBC is men van mening dat het land nog lang niet klaar is voor totale omschakeling naar digitale uitzendingen. Wel is eerder door de regering aangegeven dat de omschakeling ergens zal gaan plaatsvinden tussen 2008 en 2012. Ruw gemeten heeft ongeveer 50% van de Britse huishoudingen momenteel de mogelijkheid televisiesignalen digitaal te kunnen ontvangen. Het percentage huishoudens dat een digitale radio in het bezit heeft ligt aanzienlijk lager, namelijk op 4%.

Junk food commercials taboe
De Britse regering gaat advertenties voor junkfood verbieden tijdens en rond de kinderprogramma's op de televisie. Bovendien wordt aan winkels gevraagd op vrijwillige basis mee te werken aan een systeem waarmee consumenten meteen kunnen zien of voedsel gezond of ongezond is. Met deze twee maatregelen wil de regering de strijd aanbinden tegen vetzucht. De maatregelen werden bekendgemaakt door John Reid, de minister van volksgezondheid. Oudergroeperingen hebben de afgelopen jaren herhaaldelijk aangedrongen op beperkingen voor advertenties voor junkfood. De Britten behoren volgens internationaal onderzoek verreweg tot de dikste mensen in Europa.

Minder frequent reclamespots
De onderneming GWR heeft de laatste maanden minder vaak de radioprogramma's onderbroken voor het voeren van reclameblokken in de programma's van haar lokale FM stations. Onderzoek heeft namelijk bewezen dat steeds meer luisteraars de frequentie verlieten tijdens de reclame op zoek naar andere stations. Een dergelijke actie is ook in Amerika recentelijk ingevoerd via de stations vallende onder Clear Channel.

Verdrietig verlies
De BBC leiding treurt want zowel de televisierechten als die voor de radio-uitzendingen van de legendarische verslaggeving van de jaarlijkse bootraces tussen de teams van Oxford en Cambridge is men kwijt geraakt. Na 78 jaar de tocht te hebben verslagen laat men het met ingang van dit jaar, in ieder geval voor de periode van vijf jaren, over aan de commerciële

televisie en LBC voor de radioverslaggeving.

REDACTIE RADIO MAGAZINE

Bier en de radio

Onze Vlaamse vrienden van RadioVisie brachten ons het volgende bericht inzake een radioprogramma over bier: Bier is vloeiend voedsel moeten ze gedacht hebben in de Verenigde Staten. Dennis Buettner is samen met een jeugdvriend druk in de weer met het uitbouwen van een zogenaamd syndicated radioprogramma waarin het uitsluitend over bier gaat. Beer Radio, wordt geproduceerd in de Infinity Broadcasting studio's in Towson. Het twee uur durende programma wordt al in verschillende staten uitgezonden en een recent getekend contract maakt het mogelijk om het aantal stations op te drijven tot tachtig.

Drinking team

Buettner zelf is kapitein van het 'U.S. Beer Drinking Team', een team dat hij zelf heeft samengesteld, en hij heeft plannen om ooit een biereregalerij op te richten in Cincinnati. De man werkt ook enkele nachten per week als vliegcontroleur voor de NASA. Zelf vindt hij het bierprogramma een schitterend idee. 'Er zijn programma's over wijn en sigaren; waarom ook niet over bier?' 'Het is een succes', zegt Buettner, 'want vele luisteraars bellen ons op met hun favoriete drinkverhalen. Iedereen wordt dan ook hartelijk verwelkomd in de show met een toepasselijke 'gezondheid!' Proost dus.

4FM naar de Mol

Het Nederlandse Talpa Radio International is de nieuwe eigenaar van het Belgische commerciële radiostation 4FM. De overname volgt op de management buy-out die de directie van 4FM afgelopen zomer uitvoerde. Voor Erik de Zwart, directeur van Talpa Radio International, is 4FM een uitgelezen investeringsmogelijkheid. "4FM heeft het afgelopen jaar een sterke groei doorgemaakt", zegt De Zwart. "Dankzij de investeringscapaciteit en de strategische visie van Talpa hopen wij die groei de volgende jaren verder te kunnen versnellen." Talpa Radio International is de radiogroep van John de Mol. Talpa verwierf de afgelopen jaren radiobelangen in Nederland (Noordzee 100.7 FM, Radio 10 Gold) en in Denemarken (Radio 100 FM). Talpa verwerft alle aandelen van 4FM. Het wordt zowel eigenaar van de participatie die eerder in handen was van Deficom als van de aandelen van het management.

Ideale partner

Volgens Erik de Zwart is Talpa de ideale partner om 4FM verder uit te bouwen. "De afgelopen vier jaar is 4FM gegroeid van een wit blad papier tot een radiostation met een dekking in heel Vlaanderen, een duidelijk profiel en een marktaandeel van 5,8% op de kerndoelgroep 25-44. Daarmee is 4FM een volwaardige speler geworden op de Vlaamse radiomarkt. Een internationale groep met de middelen en de visie van Talpa is de ideale partner om een snelle verdere groei van het station te realiseren", aldus De Zwart. In het kader van haar groeistrategie is Talpa voor 4FM een samenwerking aan op commercieel, technisch en administratief vlak met Q-music, het landelijke commerciële radiostation van de VMMA (eigenaar van onder andere VTM, Kanaal 2 en Jim tv). Q-music zal vanaf die datum de reclameverkoop van 4FM voor haar rekening nemen. "Een samenwerking tussen 4FM en Q-music is een logische volgende stap in de ontplooiing van commerciële radio in Vlaanderen", zegt Erik de Zwart. "Het onderbrengen van beide stations bij dezelfde salesorganisatie houdt unieke kansen in voor adverteerders en mediabureaus. Uiteraard blijven beide stations op inhoudelijk vlak volledig onafhankelijk."

REDACTIE RADIOVISIE

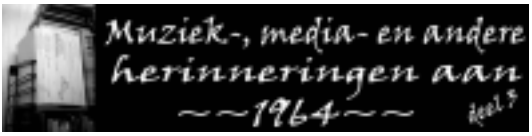

In de zomer van 2004 brachten we ook al een aflevering over het jaar 1964 maar er zijn dermate veel herinneringen aan dit jaar dat we nu toe zijn aan aflevering drie. Andermaal muziek, vergane nieuwsmomenten, de radio in die tijd en enkele andere zaken. We komen ook terug op de door mij eerder gememoreerde Tomadofabriek, die ons ondermeer verraste met prachtige gekleurde boekenplanken die vele kamers in de jaren zestig sierden.

Het jaar 1964 had vele geschiedkundige hoogtepunten waarbij mij als eerste te binnenschiet dat Martin Luther King (foto) een rijzende ster in de Verenigde Staten van Amerika was. Een absolute strijder voor de gelijkheid van de mensenrechten. Geboren op 15 januari 1929 in de plaats Atlanta in de staat Georgia als zoon van een baptistendominee. Hij studeerde aan het Moorehouse College in zijn geboorteplaats, waarna een vervolgstudie werd gedaan aan het Crozer Theological Seminary in Chester (Pennsylvania). Hier onderscheidde hij zich al door te worden verkozen tot de beste student en dit leverde hem een studiebeurs op die hem in staat stelde door te gaan en wel aan het Boston College in Boston. Hij promoveerde daar in 1955. Een jaar eerder volgde hij het spoor van zijn vader door ook baptistendominee te worden in

Montgomery in de staat Alabama. Hij stond aan de wieg van de NAACP, the National Association for the Advancement of Colored People, een vereniging die inderdaad voor grotere gelijkheid onder de bevolking van de VS streed. Men had in 1964 al liefst 1500 onderafdelingen en hoe moeilijk het de 'negers' ook werd gemaakt, telde men in dat jaar liefst 400.000 leden, voornamelijk van het donkere ras. In 1956 had Martin Luther King zijn eerste succes al binnengehaald toen, door zijn inzet, in Montgomery het openbaar vervoer even toegankelijk werd voor zijn kleurgenoten als voor de blanke inwoners van de stad. Maar er ging wel een jaar van protesten en stakingen vooraf alvorens de afschaffing van de rassenscheiding in het openbaar vervoer een feit werd. Het eerste in een rij van vele en grote successen van Martin Luther King. Door vele blanken in het land werd hij door de jaren heen verguisd en vervloekt, maar hij bleef zijn stem laten horen op weg naar vrijheid en gelijkheid voor het gehele volk. Onder herhaaldelijk aandringen tot wetswijzigingen bij de toenmalige presidenten Eisenhower, Kennedy en Johnson werd uiteindelijk bereikt waar Martin Luther King voor stond: de wet op de burgerrechten werd in 1964 onder Johnson aanvaard. Op 10 december 1964 werd terecht aan hem de Nobelprijs van de Vrede in Oslo uitgereikt.

Tomado pannenonderzetter

Zoals gezegd komen we terug op de tijdsbeeldnaam Tomado. Ik kreeg een brief als reactie op de vorige aflevering over het jaar 1964 van Rob Bosman Jansen uit Dordrecht. Hij schreef: 'Altijd vind ik het weer leuk om weer wat vergeten herinneringen door te lezen. Ik was in 1964 acht jaar oud. Heel leuk vond ik het stukje waar je schreef over Tomado. Mijn vader heeft 25 jaar bij deze fabriek gewerkt als vertegenwoordiger en zich later opgewerkt tot verkoopleider. Ik ben dikwijls mee geweest in de vakanties als hij reisde met de auto dan wel hij naar jaarbeurzen ging. Later had men een fabriek in Zwijndrecht. Naast de huishoudelijke artikelen had je ook een afdeling voor rolcontainers, draadrekken, draadprullenbakken, die je veelal in parken zag. De fabriek was opgericht door de drie broers Van der Togt. De naam Tomado is samengesteld uit 'Van der Togt massa-artikelen Dordrecht'. Ik heb nog altijd enkele van deze boekenrekken en nog altijd vele leuke herinneringen aan die tijd. Het product is nog steeds te koop alleen onder een andere naam. De fabriek in Zwijndrecht is er al lang niet meer en ook de familie van der Togt is uitgekocht. De oprichters leven niet meer en de laatste Van der Togt overleed enkele jaren geleden. In 1972 werd alles overgedaan aan de Belgische onderneming Bekart. Mijn vader heeft daar toen nog twee jaar gewerkt maar is er vertrokken daar de Belgen een totaal ander beleid voerden dan hij bij Tomado gewend was. Later hoorde hij van voormalige collega's dat de sfeer steeds slechter werd en bovendien het bedrijf grote verliezen leed,' aldus Rob Bosman Jansen.

Op de Canarische eilanden werd in de lente van 1964 keihard gewerkt aan de opnamen van een film waarin Cliff Richard (foto) andermaal een hoofdrol zou moeten gaan spelen en zingen. Zoeter dan zoet zou je het niet kunnen voorstellen als je de titel al hoort: 'Wonderful life'. Een klein rubriekje in één van de muziekbladen maakte de lezeressen in de tijd helemaal jaloers: 'Dat de film een kolfje naar Cliff's hand en hart is, bewijst hij door in zijn vrije tijd zich – net als in de film – bezig te houden met dansen, zingen, spelevaren, kameelrijden en keetmaken.' In de film speelde naast Cliff Susan Hampshire de vrouwelijke hoofdrol, waarvan Cliff de pers liet weten dat ze beslist wel was te accepteren als gezelschap.

Maar niet alleen met het filmen bracht Cliff zijn tijd door want er werd ook volop getoerd door West Europa waarbij Nederland ook werd aangedaan voor een drietal optredens op 6 en 7 mei in respectievelijk Scheveningen en Leeuwarden. In Frankrijk was er een andere 'sensatie' die binnen een jaar een grandioos succes was geworden. Afkomstig van het eiland Mozambique, waren ze door een impresario gevraagd naar Parijs te komen om platen op te nemen en op te

Joost de Draayer en Les Surfs

treden: Monique, Nicole en vier broers, tezamen 'Les Surfs' vormend. Ze mochten hun successen ook buiten Frankrijk laten horen en zo traden ze in mei op in het VARA televisieprogramma 'Uit'. Ze namen vooral in het Frans covers op zoals 'A présent tu peux tén aller' dat ons beter in de oren lag als Dusty Springfield haar succes 'I only want to be with you'. Tijdens een repetitie zocht Joost de Draayer ze op.

Gesproken over het land Mozambique, dat verkeerde in 1964 nog in grote problemen en was nog steeds koloniaal gebied. Evenals in Angola probeerden de Portugezen met krachtige hand de macht te behouden en bracht men een vrij grote troepenmacht van 250.000 man op de been om hierbij te helpen. Er waren namelijk volop guerrilla activiteiten van nationalistische opstandelingen. Dezen werden gesteund middels strijders uit nabij liggende landen als Tanzania en Malawi. In oktober was de strijd zo hoog dat duizenden het land ontvluchtten. Malawi had na ontbinding van de Centraal Afrikaanse Federatie gevormd met Rhodesië en Nyassaland, op 6 mei 1964 haar onafhankelijkheid gekregen met Hastings Banda als eerste premier voor het land.

Op de middelbare school, in mijn geval de Cort van der Lindenschool aan de Violenstraat te Groningen, waar Eef van der Zee met strakke hand de macht in de hand had, werd er door meneer Meijer handelsrekenen, maatschappijleer en bedrijfskunde gegeven. Hij kon prachtige verhalen vertellen hoe het er in het bedrijfsleven aan toe ging. Ook het bankwezen had zijn grote interesse en hij kon een lesuur, dat 50 minuten duurde, de totale aandacht zonder problemen vasthouden. In 1964 verhaalde hij over de toekomst en zijn vrees dat vele kleine, particuliere bankondernemingen in de toekomst zouden worden opgeslurpt door banken die steviger in het kapitaal zaten en zelfs buiten ons land al kantoren hadden geopend. De kleine Meyer, die trouwens af en toe heel driftig kon worden als iemand zijn aandacht verslapte en vervolgens helemaal rood werd, kreeg gelijk. In hetzelfde jaar werden er twee grote bankfusies bewaarheid. Eén van de fusies vond plaats tussen de Amsterdamse Bank NV, dat in 1971 was ontstaan uit een aantal kleine Duitse en Nederlandse bankondernemingen en aan de andere kant de Rotterdamse Bank NV, die in 1863 haar eerste schreden op het financiële pad had gezet. Het boekjaar 1964 werd door de nieuwe onderneming, AMRO Bank, afgesloten met een totale omzet van 5,4 miljard gulden.

The Beatles waren natuurlijk erg populair. Niet alleen in Europa scoorden ze de ene hit na de andere maar in Amerika hadden ze ook miljoenen fans aan hun voeten liggen. Iedereen probeerde een beetje mee te rijden op de rage van de vier uit Liverpool. Een veel geziene televisieserie in die tijd was 'Dr. Kildare' waarin een hoofdrol was weggelegd voor Richard Chamberlain. Ook hij, en zijn medespelers, sprongen in op de Beatlemania door tijdens een nieuwe sessie opnamen plotseling voor de cameramannen van MGM, de productiemaatschappij, te verschijnen als namaak-Beatles (foto). In de maand mei was de top tien in Amerika trouwens gevuld met liefst vijf singels van de groep, waarbij de eerste vier plaatsen werden ingenomen door 'Can't buy me love', 'Twist and shout', 'She loves you' en 'I want to hold your hand'. Ze zouden enige tijd later hun optreden in Blokker doen en daarmee een gigantisch succes behalen. Het werd op de televisie deels uitgezonden en een rondvaart door de Amsterdamse grachten

The Beatles in Nederland

en tenslotte een impressie van het avondoptreden in Blokker. De LP sloot aan bij een speciale uitgave die in 1984 door Muziek Parade werd uitgegeven ter gelegenheid van het feit dat het twintig jaar was geleden dat The Beatles hun eenmalig bezoek aan ons land brachten. De LP werd me, nadat ik bij de AVRO in die tijd had meegewerkt aan een serie over The Fab Four, als dank overhandigd door Evert Vermeer. Het heeft een mooie plek gekregen en is slechts één keer op de draaitafel geweest.

Theaterproducties Dick van Gelder - N.V. Nederlands Theaterbureau
Ben Essing
muziek express
Veilinghallen - Blokker - zaterdagavond 6 juni, 8 uur

THE BEATLES

ENTREEPRIJS

ME's BUS-SERVICE

Bestelbon BEATLES-SHOW Blokker

bracht de politie in de meest vreemde situaties, vooral toen fans in groten getale de grachten insprongen om hun idolen zo dicht mogelijk te benaderen. Maar er was meer op muziekgebied. Vele jaren later kwam er op beperkte schaal een LP uit 'Bietles tussen de bollen' waarbij verslaggeving van de reis naar Nederland uit allerlei bronnen was samen geveegd. Op internet kom je slechts één verwijzing tegen van deze unieke LP en wel op een Japanse site. Hij heeft gelukkig een plekje in mijn collectie en werd in 1984 uitgegeven door 'Beatles Unlimited'. Achtereenvolgens komen voorbij: een AVRO-verslag over de aankomst op Schiphol (weet je nog dat Ringo Starr er niet bij was en Jimmy Nichols was gevraagd mee te komen?) gevolgd door de persconferentie op de nationale luchthaven, een verslag eveneens afkomstig uit het AVRO-archief. Daarna is track 3 op kant A het verslag in het Polygoon journaal, gevolgd door het televisieoptreden in Hillegom, dat destijds eruit ging op de VARA en als laatste op kant A een interview via de VARA. Kant B is allereerst het tweede deel van het voornoemde interview. Dan uitgebreid ruimte voor het verslag van het concert in Blokker in de middag

Af en toe kom ik de hoes, met inhoud, van de Italiaanse hit van het jaar 1964 nog wel eens tegen op ruilbeurzen of tweedehands winkels. Ik heb het over de winnares van het Europese Songfestival van dat jaar, Gigliola Cinquetti met het nummer 'Non ho l'età'. Liefst acht keer eerder hadden de Italianen afvaardigingen gestuurd naar het voor hen als tweede belangrijkste festival bekend staande strijdpodium. Immers het jaarlijkse festival van San Remo was voor de doorsnee Italiaan net belangrijker dan het Eurovisie Songfestival. Mede door een zeer natuurlijke pre-

Familie Cinquetti

sentatie bracht de toen 16-jarige het tot het grote succes en kreeg de meeste punten, die toen gelukkig nog werden toegewezen door een zeer deskundige internationale jury, waardoor de trend van eerlijkheid boven landsbelang te top voerde. Het festival, dat in 1964 in Kopenhagen werd gehouden, bracht in heel Europa de liefhebbers op scherp om maar niets te missen. Gigliola werd op 20 december 1947 geboren in Verona en studeerde ten tijde van haar succes al aan de universiteit, alwaar zij door maestro Ravazinni tijdens een concert werd ontdekt.

Nederland had inmiddels meer dan tien jaar televisiegeschiedenis achter de rug en dat betekende natuurlijk dat ook over die tien jaren wetenschappelijk onderzoek gedaan diende te worden. Uit allerlei invalshoeken kun je dat doen en de toen 39-jarige B.P.Hofstede promoveerde op 4 juni 1964 op een proefschrift getiteld ‘Thwarted Exodus’, vrij vertaald ‘gefrustreerde, gedwarsboomde of geblokkeerde uittocht’. Hij had onderzocht of de teruggang in emigratie door de Nederlanders een gevolg was van de invoering van de televisie in ons land. Even een paar stellingen uit zijn proefschrift:

-Op het teruglopen van de Nederlandse emigratie heeft de opkomst van de televisie sedert 1953 wezenlijk invloed gehad.

-Het welslagen van Nederlands aandeel in de Europese integratie wordt mede geconditioneerd door een verdere emancipatie niet alleen van de Nederlandse vrouw, maar ook van de Nederlandse man.

-Voor de recreatie van haar bevolking heeft Amsterdam dringend behoefte aan een goede wegverbinding met Zandvoort.

-Het verschijnsel van de zogenaamde ‘hersenemigratie’ wordt pas verontrustend, zodra de betrokken personen zelve hier ten lande vertoeven.

In het proefschrift, dat Hofstede verdedigde aan de universiteit van Utrecht en daarmee doctor in de Sociale Wetenschappen werd, behandelde hij de Nederlandse emigratie sinds de bevrijding in 1945. Barend Peter Hofstede was destijds hoofd van de Sociologische afdeling van de Nederlandse Televisie Stichting, die ondermeer tot doel had de leiding van de NTS, de voorganger van de NOS, gegevens te verstrekken, nodig voor het vaststellen van haar beleid.

Na het gymnasium te hebben doorlopen had Peter Hofstede literaire en theologische ambities, die hij later aan de Universiteit van Groningen verder zou uitwerken. Hij deed trouwens eindexamen op het gymnasium in het oorlogsjaar 1943 en na de bevrijding bracht dezelfde dadendrang, die een groot deel van de toenmalige jeugd bezielde, hem er toe zelf de kost te gaan verdienen. Hij deed dit door zich op het journalistieke pad te begeven.

Maar er was meer naast het geld verdienen want Peter besloot zich ook studerende wijzer te maken. Op 22-jarige leeftijd ging hij studeren aan de Juridische Faculteit met Rechten als afstudeerrichting en wel aan de Universiteit te Leiden. Er kan gesteld worden dat hij intensief deelnam aan het corpsleven aldaar en verzocht, aldus zijn eigen woorden, tevergeefs de rol van ‘Klikspaan’. Hij werd vervolgens aangesteld als juridisch kandidaat bij de public relations afdeling van de Gemeente Den Haag, wat vooral contacten met culturele en artistieke milieus voor hem zou opleveren.

Terugkomend op emigratie kan ik melden dat hij in 1952 perschef werd bij de Regeringscommissaris voor emigratievraagstukken en bij dat werk begon hij zich steeds meer te interesseren voor de sociologie. Hij ging dus, zoals al gesteld, Sociologie studeren in Leiden en zette aldaar een aantal sociologische onderzoekingen op met als thema de emigratieproblematiek. Eén van de publicaties was het rapport ‘De gaande man’, waarin hij dieper ingging op de motieven die de mensen tot emigratie in de tijd leiden.

In 1959 deed hij, hoofd van de afdeling Voorlichting van de Nederlandse Emigratiedienst, zijn doctoraal examen. Zijn mening was dat men als socioloog goed doet door af en toe door radicaal een andere

plaats in de maatschappij te kiezen. Van de opvatting dat men omstreeks zijn 35ste gesetteld moet zijn dienen sociologen – en misschien ook wel anderen – zich niet veel aan te trekken, volgens Hofstede. Vervolgens werd hij secretaris van de Koninklijke Nederlandse Maatschappij voor Havenwerken en nog weer later verbond hij zich aan de NTS. Destijds, in 1964, bleek het werken binnen de omroep toegepaste sociologie: 'Een dynamisch beleid heeft dynamische gegevens nodig. De sociologen van de omroepen en NTS zoeken gezamenlijk naar de onderzoekmethoden, die deze mogelijk maken. Onderzoekingen, waarvan de uitslagen op zich laten wachten, komen minder in aanmerking.'

Terugkomend op het proefschrift vond ik een artikel in mijn archief uit Het Parool waarin werd gesteld: 'Het verloop van de Nederlandse emigratie, die omstreeks 1952 een top bereikte en daarna snel en voorgoed daalde, ziet Hofstede als een ontwikkeling van angst naar zelfvertrouwen. Na 1945 kon immers, zo werd in die tijd gedacht, ons land alleen van verpaupering en verval worden gered door industrialisatie en emigratie. Voor de industrialisatie had een deel van het volk angst, ten onrechte, zoals de geslaagde industrialisatie, die de emigratie overbodig maakte, heeft bewezen.'

'De invloed van de televisie op de emigraties is deze', zo stelde Hofstede, 'dat zij de mensen niet alleen aan hun huis bindt, maar ook aan hun land. Over de emancipatie van de vrouw ben ik van mening dat deze ergens halverwege is blijven steken, mede doordat de emancipatie van de man (dat wil zeggen: de vrijmaking uit de kluisters van verouderde normen en opvattingen) evenmin is voltooid.'

We zijn inmiddels veertig jaar verder en dr. Peter Hofstede is al decennia geleden uit het westen geëmigreerd naar het mooie Groningen, alwaar hij destijds tot Hoogleraar werd benoemd. Hij woont op het provinciale hoge land en is inmiddels voor vele Nederlanders een bekend gezicht en vooral bekende stem geworden daar hij vaak door radio, televisie en geschreven pers gevraagd is zijn duidelijke meningen over verschillende zaken te geven.

Terugdenkend aan de zwart-wit televisie van het merk 'Erres' die onze huiskamer aan de Korreweg destijds vulde (foto) komt deze keer het Hazy Osterwald Sextet tevoorschijn in mijn gedachten. Er werd vaak naar de Duitse televisie gekeken want we hadden het geluk niet alleen Nederland 1 te kunnen ontvangen maar ook het signaal van een steunzender in Aurich – even over de Duitse grens. Het voordeel van de Duitse televisie – aan het begin van de jaren zestig – was dat men veel meer uitzenduren had dan de Nederlandse televisie. Hazy, een uit Zwitserland afkomstige bandleider was samen met zijn vijf muzikanten altijd voornaam aanwezig in diverse showprogramma's. En we waren niet alleen want overal waar de televisie haar intrede deed, of het nu Japan of Frankrijk was, Hazy was er al geweest met zijn Sextet. Reeds in 1949 had hij zich al als talentvol musicus en arrangeur ontpopt en richtte hij zijn band op. Beperkte Hazy Osterwald zich oorspronkelijk tot het propaganderen van de jazzmuziek, nauwelijks twee jaar later nam het repertoire, waarschijnlijk om commerciële redenen, een verrassende wending. Er werd overgeschakeld naar de zogenaamde showmuziek, een genre die in die tijd een stempel drukte op de Europese amusement- en platenmarkt. Gelijk als paddestoelen vlogen de showbands en orkesten uit de grond om gedeeltelijk ook vrij snel weer te verdwijnen.

Maar gelukkig bleek het verdwijnen niet het geval te zijn voor Hazy en zijn Sextet mede omdat ze uiterst bekwaam hun te spelen nummers kozen en op een aparte komische manier aan het publiek presenteerden. In 1954 deed hij zijn eerste optreden op de Duitse televisie in de muziekfilm 'Een kleine, grote reis'. In eerste instantie wenste hij niet regelmatig in shows op te treden want hij stelde: 'Het gevaar van de televisie is dat men zo gauw op je raakt uitgekeken.' En hij hield het eerst ook bij dit standpunt want er verschenen per jaar maar twee shows waarin hij met zijn band een vocale en instrumentale rol speelde. Maar daarna ging het los met programma's met namen als: 'Die alte Welle' en 'In achtzig Takten um die Welt' die niet alleen in Duitsland werden uitgezonden maar naar praktisch alle partnerlanden binnen de Eurovisie werden verkocht, waardoor Hazy Osterwald een internationale reputatie kreeg, die zijn weerga niet kende.

Ik hoop dat U weer genoten heeft en ook bij U de nodige herinneringen aan het jaar 1964 zijn teruggekeerd. Met ons delen kan zonder meer door uw herinneringen te sturen naar Hknot@home.nl

Het hoeven beslist geen herinneringen uit 1964 te zijn, het mag uit diverse jaren tussen 1958 en 1974 zijn. Tot een volgende aflevering.

HANS KNOT

Vroege radio-ontwikkelingen
Verenigde Staten versus de Sovjet Unie

Een draai aan de schaal van de radio was in de jaren vijftig en zestig van de vorige eeuw veel leuker dan dat je heden ten dage langs je voorkeursknoppen gaat dan wel digitaal de frequenties van de te beluisteren stations intoetst. Het wonder radio kwam toen nog echt op je af mede doordat je steeds maar weer nieuwe stations ontdekte. In het prille begin tijdens de lessen over technische ontwikkelingen hadden we op de middelbare school heel duidelijk te horen gekregen dat de radio er was gekomen mede – of misschien vooral – dankzij de technieken die waren voortgekomen uit Marconi's wonderen. Dus vanaf de ontdekking van de Telegraaf en Telefonie tot scheep- en vliegtuigradio en andere mogelijkheden waardoor ondermeer menselijke geluiden op langere afstanden konden worden overgebracht. En dus kwam er ook de radio-omroep waarbij vanuit een centraal opgestelde zender de programma's via de ether de samenleving werden ingestraald en de luisteraars via hun eigen of buurtontvangers de woorden en klanken konden doen weerklinken. Het signaal werd op die manier uitgezaaid over het luistervolk. In Zuid-Afrika hebben ze destijds het eerste radiostation niet treffender kunnen benoemen: 'Uitsaai Corporasie'.

De ontwikkeling van het medium radio stond bij ons in Nederland in de jaren twintig van de vorige eeuw nog in de kinderschoenen en werd in het algemeen als een technisch wonder gezien dat de meeste aandacht trok om het technische vernuft en niet direct om de mogelijkheid tot overdracht van een boodschap. De ontwikkeling in de Verenigde Staten was al veel verder gevorderd en daar had men zeer goed door dat de radio van groot belang kon zijn voor het brengen van een boodschap die door duizenden kon worden ontvangen. De Amerikaanse radio ontwikkelde zich direct geheel langs de commerciële banen. De industrie stond meteen klaar om op de nieuwe techniek in te springen. Zowel de techniek van de zenders en de ontvangstapparaten ontwikkelde zich daar in een ongekend hoog tempo om zoveel mogelijk landgenoten aan de ene kant te kunnen bereiken en aan de andere kant er ook nog eens mee te verdienen.

De industrie sprong er dus op in en begon zich ook met de andere kant van het radiogebeuren te bemoeien. In het prille begin van de ontwikkeling van de radio, toen radioamateurs de eerste signalen hadden ontvangen en elkaar met groot enthousiasme berichtten over de ontvangen signalen, werd de RCA, The Radio Corporation of America, opgericht. Men ging zich niet alleen bemoeien met het industriële gedeelte – dus de ontwikkeling van de zendapparatuur als wel de benodigde ontvangers – maar startte tevens via de National Broadcasting Corporation – het omroepgebeuren.

Er werd door vele stations financiering geregeld via de zogenaamde 'Sponsored Programs'. Delen van uitzenduren die tegen betaling werden verkocht aan de sponsor die op zijn beurt ongecontroleerd zijn favoriete boodschap kon brengen. Er was echter vooral bij de kleiner stations een grote financiële nood – vooral bij die stations die een meer vormend programma brachten. Samenwerking was nodig en hier sprong de NBC op in door stations te gaan koppelen en te komen tot grote 'networks' die op een goedkopere manier konden gaan werken middels het uitzenden van elkaars programma's. Zo groeide het netwerk van de National Brodcasting Corporation in het jaar 1927 naar 48 aangesloten stations, terwijl een jaar eerder dit aantal pas op 19 stations stond.

RCA radio

Een ieder die geld had en het technisch vermogen programma's te verzorgen was vrij om zijn boodschap te gaan brengen gericht op de Amerikanen die al in het bezit waren van een ontvanger. De stations sprongen als het ware als paddestoelen uit de grond. Sommigen hadden een kort bestaan door een duidelijk tekort aan financiën, een ander kort en heftig omdat ze het radio maken niet onder de knie hadden en weer anderen gingen met een directe concurrent het gevecht aan voor het gebruik van één en dezelfde frequentie. De landelijke als wel lokale overheden zagen in dat er een totale wanorde zou gaan ontstaan als iedereen haar gang maar ging met het brengen van de radioboodschap. Al in 1927 werden er voorstellen gedaan om het radiogebeuren via wetgeving te reguleren. The Federal Radio Committee (FRC) werd opgericht en in 1934 werd deze gevolgd door het aannemen van de Communications Act, gevolgd door de instelling van de Federal Communication Commission, die tot en met de dag van vandaag nog steeds bestaat en reguleert.

De FCC kreeg ondermeer de taak er voor te waken dat iedere vorm van voorlichting via de radio er één van onpartijdigheid zou moeten zijn. Dit betekende dat de leiding van elk radiostation de opdracht meekreeg dat van iedere gebeurtenis die van openbaar belang was in de radio-uitzendingen van minstens twee kanten moest worden belicht. Maar belangrijker waren de technische taken van de commissie, namelijk de regelingen inzake zendersterkte en gebruik van golflengten. Het zeer intensief op de laatste taak ingrijpen bracht het land weer tot orde waardoor de enorme vloedgolf aan signalen weer tot beperking werd ingedamd. Maar een derde taak voor de FCC was er ook waarbij de leden van de commissie dienden te voorkomen dat er monopolistische grooteenheden zouden ontstaan. Rond 1934 runde NBC al twee grote netwerken hetgeen de commissie te ver ging. Men werd gedwongen één van de netten te verkopen waardoor een nieuwe exploitant voor één van de netwerken werd gevonden en op die manier de ABC, American Broadcasting Corporation ontstond.

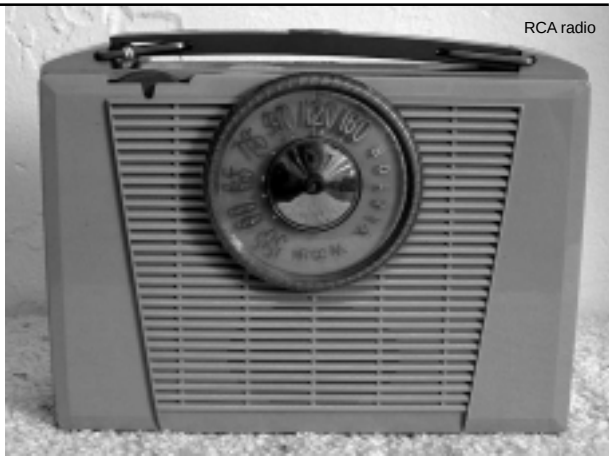
RCA radio

Aan het begin van de jaren vijftig zou het aantal netwerken in Amerika zijn opgelopen tot vier. In het oosten van het land de twee eerder genoemde terwijl de CBS, Central Broadcasting System, haar netwerk had opgebouwd in het midden westen van de Verenigde Staten en The Mutual Broad-casting System (MBS) zich richtte op stations in het westen van het immens grote land. Als je in de vijftiger jaren alle stations bij elkaar optelde van deze vier netwerken kwam je tot een aantal dat de negenhonderd voorbij ging.

Er was toen sprake van gebruik van de AM-frequentieband voor de radiostations en er lagen plannen voor het invoeren van een FM-net in Amerika. De FCC stelde voor deze toen nieuwe frequentieband, waarbij een storingsvrije ontvangst werd gegarandeerd, vooral in te voeren ten bate van de radiostations die de educatieve boodschappen brachten, stations die vaak gelieerd waren aan universiteiten. Een toch redelijke vrije vorm van radio waarbij door de FCC en de regering van de Verenigde Staten ernaar werd gestreefd de vrije boodschap te laten verkondigen en tevens te voorkomen dat er een vorm van staatsradio zou komen waarbij de boodschap van bovenaf zou worden geredigeerd en gereguleerd.

Bovendien had de VS het geluk met zich mee dat de ongeëvenaarde technische en industriële ontwikkeling er toe heeft bijgedragen dat de radio-industrie zich navenant op dezelfde wijze krachtig heeft kunnen ontwikkelen in die periode. De fabrieken met de mogelijkheid om kleine hanteerbare en vooral draagbare radiotoestellen te fabriceren kwamen stuk voor stuk met diverse modellen op de markt die in grote hoe-

veelheden werden geproduceerd om op die manier het zowat complete Amerikaanse volk datgene te leveren waar men zo'n behoefte aan had. De radio als pleziermaker van het volk.

Geheel anders was het in de jaren vijftig in de voormalige Sovjet-Unie, waar je zeker niet kon stellen dat de radio de pleziermaker van het volk was. De radiomaker had daar een totaal andere taak namelijk om juist de boodschap van de machthebbers te brengen. Dezen hadden terdege ingezien dat de radio-ontwikkeling van groot belang kon zijn voor de bewerking van de volkeren. Het werd dan ook een totale staatsmonopolie waarbij de radiomakers de vooral politieke boodschap van de nieuwe leiders dienden te brengen.

MBC programmaschema

De Russische revolutionaire beweging was de eerste die kon worden bijgeschreven in de annalen van de geschiedenis van de propaganda. Ze waren er zelfs al bij toen er nog geen sprake was van radiostations. Onder de aankondiging "Aan ieder, aan ieder, aan ieder" stuurde men op 30 oktober 1917, op instigatie van Lenin zelf, het bericht van de Russische revolutie draadloos de wereld in. De volledige tekst luidde op die dag: "Het Algehele Russische Congres van de Sovjets heeft een nieuwe Sovjetregering gevormd. De regering van Kerensky is omvergeworpen en in zijn geheel gearresteerd, uitgezonderd Kerensky die op de vlucht is geslagen. Alle officiële instanties zijn nu in handen van de Sovjetregering." Het bericht werd via de draadloze telegraaf internationaal verspreid en het was de bedoeling dat het op die manier alle potentiële revolutionairen in Europa en de Sovjet-Unie zou bereiken.

De Russische revolutionairen besteedden veel aandacht aan de radio en de ontwikkeling daarvan werd met kracht ter hand genomen. In 1921 was men zo ver, dat het eerste radiostation in gebruik kon worden genomen. Op openbare plaatsen werden luidsprekers geplaatst, waarmee de bevolking het programma kon volgen — radio-ontvangers waren immers nog flink duur. In 1922 beschikte men in Moskou over de sterkste zender ter wereld. Daarnaast werd er, in samenwerking met andere landen, een radionetwerk opgebouwd. De uitzendingen daarvoor werden verzorgd door het station All Union Radio, dat in 1924 werd opgericht en onder de kenners nog steeds beroemd is vanwege haar opnames van klassieke muziek. In 1925 ging in Moskou daarnaast ook de eerste kortegolfzender ooit de lucht in. In 1928 werd de radio in de Sovjet-Unie onder staatstoezicht gesteld, middels de installatie van het Volkscomité voor Telegrafie en Post. De radio werd de krant zonder papier. De communistische ideologie moest snel worden verspreid over de bevolking van de immens grote Sovjet-Unie en naar de volkeren in Europa volgens de "enige echte ideologie". Vanaf 1929 startte men daarvoor, via het station Radio Moskou, met uitzendingen die speciaal waren gericht op Duitsland en Frankrijk. Vanaf 1930 begon men ook uitzendingen in het Engels en Nederlands te

programmeren.

Het gehele radiogebeuren viel in het midden van de jaren dertig van de vorige eeuw onder het Ministerie voor Communicatie. Ze werd daartoe bijgestaan door één van de vele 'Centrale Sovjet Comités' in dit geval dat voor de radio. De leden van deze commissie werden ook weer vanuit de regering aangewezen en benoemd, zodat totale controle bleef bestaan. Rond die tijd waren er zo'n 1750 zenduren per dag, die werden uitgestraald via 65 zenders in de diverse staten. Om de boodschap direct vanuit de regering te kunnen brengen werden per etmaal 90 uitzenduren rechtstreeks van daar geprogrammeerd en zelfs in de staten waar een andere taal de voertaal was boven het Russisch werd nog 20% van de zendtijd gevuld in het Russisch met voornamelijk politiek gerichte boodschappen.

Neva-52 (Sovjet-Unie, 1952)

In vergelijking met de enorme ontwikkeling van de industrie in de Verenigde Staten – mede op het gebied van de ontwikkeling van en de fabricering van enorme hoeveelheden radio- ontvangsttoestellen, kan worden gesteld dat de Russische industrie op haar beurt bij lange na niet aan de productielijnen van de Amerikanen konden tippen. Men bouwde eenvoudige ontvangstboxen die niet zoals de Amerikaanse ontvangers thuis konden worden aangezet. Men had in Rusland gekozen voor de fabricatie van eenvoudige luidsprekers die via een draadsysteem aan elkaar werden verbonden. De toenmalige Nederlandse PTT had een soortgelijk netwerk opgebouwd dat bij ons bekend stond als 'radiodistributie'. In de Sovjet-Unie werden vooral eerst de grote steden voorzien van deze vorm van radio. Het percentage normale radio-ontvangers lag in 1947 in de Sovjet-Unie slechts op 18% van het totale aantal ontvangers en verdere cijfers geven aan dat in het jaar 1947 in totaal 1,3 miljoen ontvangers waren. Een paar jaar later, in 1950, zouden er 10 miljoen distributieluisteraars zijn. Aangenomen mag worden dat dit een vertekend beeld is daar men hier niet spreekt over woningen waar een dergelijke ontvanger was geïnstalleerd, maar het had over luisteraars in de breedste zin van het woord.

Niets was beter dan de dwingende politieke boodschappen en de daarbij behorende indoctrinatie over te brengen aan grote groepen mensen en dus werden de distributieontvangers geplaatst op de daarvoor meest geschikte plekken: het dorpsplein op het platteland, in de kantines van de grote staatsfabrieken, de vergaderzalen van de Communistische Partij en andere gebruikelijke plekken waar sprake was van samenscholing. Een aanbod zoals in de Verenigde Staten, waar de luisteraars konden kiezen uit tal van radiostations variërend van super commercieel, via religieus gerelateerd tot de educatie was er niet in de staten van de Sovjet-Unie via haar distributiesysteem. Men had, in vergelijking met Nederland waar de keuze uit vier voorkeurspunten bestond, slechts twee keuzes. Nee, de luisteraar van de distributieomroep in de Sovjet-Unie kon kiezen uit het niet luisteren of het wel luisteren en dat was mogelijk naar dat éne programma dat werd geredigeerd door de machthebbers in het almachtige Moskou. En ook in dit geval, in vergelijking met de Amerikaanse ontwikkelingen in die tijd, kan worden gesteld dat in de Sovjet-Unie ook enigszins sprake was van het gegeven dat economische factoren en technische ontwikkelingen van invloed waren op de ontwikkeling van de radio. Maar om nog een stap verder te gaan zou je ook kunnen stellen dat het niet

Baltica-52 (Sovjet-Unie, 1952)

alleen invloed had op de ontwikkeling van de radio maar zeker ook op de ontwikkeling van het volk dat luisterde. De boodschap die werd gebracht in de VS was echter totaal anders dan die in de staten van de voormalige Sovjet-Unie en er kon dus niet gesproken worden van een dwingend signaal in de USA, zoals dat vanuit Moskou werd geredigeerd. Daar was meer sprake van een vorm van bedreiging, een vorm van radiocommunicatie waarop we toen en heden ten dage in onze moderne wereld voortdurend bedacht moeten zijn. Radio blijft een zeer effectief communicatiemiddel waarin je personen maar ook groeperingen op een enorme foute manier kan beïnvloeden en kan tevens als een volmaakt middel worden gezien om een gesteld doel te bereiken. Gelukkig maar dat anno 2005 velen de radio-ontvanger zien als het troetelkindje, hoewel datgene dat wordt aangeboden op de verschillende stations bij lange na niet het superdiner is dat mijn leeftijdsgenoten werd opgedist in de jaren van en na de Koude Oorlog in de vorige eeuw.

Geraadpleegde literatuur

Clause, Roger (1949) Education by Radio Unesco, Paris
Dijk, K van (1953) Radio en Volksontwikkeling, Gorcum Van, Assen.
Knot, Hans (1989) Power Radio, Baffle, Geluwe
Knot, Hans (2001) De radio als politiek strijdmiddel. Propaganda via radio in heden en verleden. Journal for Media and Music Culture Soundscapes, Groningen
Stanton, R (1949) Communication Research, New York
Tangye, L. (1952) The Audiences in Europe, BBC Yearbook 1952, Londen
Zuylen, J.J.L.van (1949) Radio Encyclopaedie, Uitgeverij Breughel, Amsterdam
Listener Research World Wide, a review of (1945-1950), BBC, Londen

HANS KNOT

De nieuwste uitgave, die medio december verscheen, heeft een dikte van maar liefst 576 pagina's. Daarmee biedt het boek andermaal een schat aan informatie voor de gedegen radioluisteraar. Sender und Frequenzen kwam ditmaal voor de tweeëntwintigste keer uit en verschaft de lezer een overzicht van alle belangrijke stations ter wereld, verdeeld per land. Over al die stations biedt het boek een schat aan informatie. Het gaat daarbij niet alleen om de stations die via de kortegolfbanden actief zijn, maar ook om de stations die via de middengolf en de langegolf hun luisteraars trachten te bereiken. De lijst heeft bijna het aantal van tweehonderd landen bereikt, waarbij alle belangrijke informatie rond de stations, de te gebruiken frequenties, alsmede de uitzendtijden van programma's in de Duitse, Engelse en Franse taal staan vermeld.

Michael Schmitz en Wolf Siebel, de beide redacteurs van het boek, reiken ook de DX'er een helpende hand. De luisteraar die op afstand zoveel mogelijk stations wil ontvangen, vindt in het boek vele adressen van de betrokken stations. DX'ers zenden immers graag ontvangstberichten en het kan soms uren duren voordat in een uitzending een adres wordt genoemd. Met dit boek zijn die adressen dus gemakkelijk voorhanden. Het overzicht is op dit punt werkelijk imposant. In de lijst komen de meest vreemde landen voor. Om een paar voorbeelden te noemen: Diego Garcia, Kiribati, Mayotte, Palau en Vanuatu. Landen waar velen nog nooit van gehoord hebben, laat staan dat men ooit een signaal van een radiostation vanuit die landen ontving. Maar het zijn tevens landen waar de DX'ers dol op zijn. Immers scoort men hoog wanneer een station uit een dergelijk land wordt ontvangen en ook nog eens via een DX-kaart wordt bevestigd. Erg handig daarbij is dat men ook een groot aantal kaarten van de diverse werelddelen heeft toegevoegd, waardoor een onbekend land vrij snel kan worden opgespoord. Ook informatie over de eventuele internetactiviteiten van de stations is in het goed geïllustreerde boekwerk opgenomen.

Een boek als dit kan natuurlijk niet worden geschreven door slechts twee auteurs. Schmitz en Siebel kregen bij hun werk hulp van een uitgebreide redactie. Wel stonden ze beide aan de wieg van deze publicatiereeks. In 1982 begonnen ze hun idee uit te werken om met een jaarlijks boek te komen. In november 1983 werd het idee verwezenlijkt in de publicatie van de eerste editie, waarbij het afwachten was of het ook iets zou worden. Wel, direct succes bleek gegarandeerd mede doordat men niet alleen de kortegolfluisteraar met de uitgave een plezier deed maar ook andere radiohobbyisten wist aan te spreken. En het moet gezegd worden, vanaf de tweede editie werd er al naar gestreefd om een nog beter boek te produceren met meer technische gegevens, meer uitgebreide informatie en een meer professionele opzet; iets waarin de samenstellers telkens weer in zijn geslaagd.

Natuurlijk is de enorme technische ontwikkeling binnen de radio-industrie niet ongemerkt aan de samenstellers voorbijgegaan. Veel radiostations, die decennialang via de kortegolf actief waren en daarna met deze vorm van transmissie stopten, zijn nu via Internet te beluisteren. Voor de gemiddelde DX'er is dat misschien niet zo interessant, aangezien het vinden van een radiostation voor hen nu veel te gemakkelijk gaat. Weer andere hobbyisten vinden het luisteren via het Internet echter een groot voordeel. Er is in ons land een groep liefhebbers van de Amerikaanse radio die in de tweede helft van de vorige eeuw menig nachtrust oversloegen om vooral, tijdens goede condities, toch maar enkele minuten een signaal van een Amerikaans middengolfstation op de ontvanger te kunnen binnenhalen. Veel van deze liefhebbers hebben zich de laatste jaren kunnen verlekkeren aan het enorm grote aanbod aan Amerikaanse radiostations die ook via "live streaming" op het Internet waren te beluisteren. We schrijven "wa-

ren," want veel van die stations hebben hun internetactiviteiten inmiddels stopgezet, omdat de Amerikaanse overheid een opslag voor auteursrechten heeft opgelegd aan stations die hun signaal ook via het World Wide Web verspreiden.

Ook voor de beginnende DX'er is het boek Sender und Frequenzen 2005 een absolute must. In een aantal hoofdstukken wordt namelijk de belangrijkste beginselen heel duidelijk uitgelegd. Zo kan je bijvoorbeeld lezen, hoe je moet omgaan met de verschillende tijdszones die er op de wereld zijn en hoe de verdeling in de omroepbanden is opgebouwd. Verder wordt er een groot aantal tips gegeven voor een succesvolle wereldontvangst. De activiteiten van WorldSpace en World Radio Network krijgen ook weer uitgebreid aandacht. Hoewel ze in steeds mindere mate op de internationale radio voorkomen, hebben Siebel en Schmitz gemeend ook de lijst van DX-programma's in het boek op te moeten nemen. Bijzonder is ook de kalender waarin voor elke dag van de week wordt aangegeven welke programma's in welke taal interessant zijn om eens op af te stemmen.

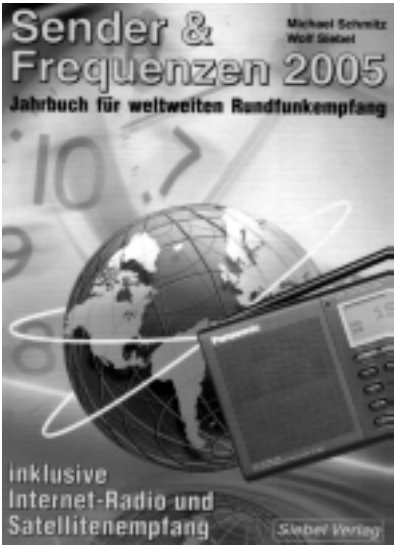

Zoals gebruikelijk hebben de auteurs ook nog enkele extra bijdragen toegevoegd. Zo wordt in een hoofdstuk het gebruik van korte golf radio in Azië beschreven met als doel de programmering te richten op de eigen bevolking binnen het land haar grenzen, terwijl we normaal gewend zijn dat de korte golf werd gebruikt om het eigen volk buiten de landsgrenzen te bereiken of andere volkeren te informeren over het land en de bevolking van waaruit de programma´s afkomstig waren. Ook is er een interessant hoofdstuk over de stations die hun boodschap voor de vrede richten op verschillende landen en daarbij financieel worden ondersteund door de Verenigde Naties. In Digital Radio Mondiale 2005 wordt uiteraard aandacht besteed aan de toekomst van DRM waarbij verschillende landen in 2005 serieus deze vorm van signaaloverdracht zullen gaan gebruiken. Recentelijk is op de oude ´208´ van Radio Luxembourg in de nachtelijke uren al een aanvang genomen met DRM testuitzendingen. Al met al kan ik iedere radioliefhebber aanraden om snel een exemplaar van Sender und Frequenzen 2005 bij de uitgever te bestellen. De prijs komt op 23,90 euro. In die prijs zijn, zoals ook bij eerdere uitgaven, tevens de drie aanvullingskaternen inbegrepen, die jaarlijks worden toegezonden. Het adres van de uitgever is: Verlag für Technik und Handwerk GmbH, Postfach 2274, 76492 Baden-Baden Deutschland. Bezoek ook de site via www.vth.de

HANS KNOT

Ja radiovrienden, Peter Moore, ook bekend als Malcolm Smyth, is nog bozer geworden en wel omdat het boek 'Caroline, the wild and wet history' in Engeland niet onopgemerkt is gebleven. Hij is niet alleen kwaad geworden op ons maar ook op ondermeer John Knight van Caroline Sales, die niet zijn hele portemonnee heeft omgekeerd ten behoeve van Peter Moore. Het is namelijk zo dat Peter in de pub in Highgate, 's avonds na 'hard werken', zijn glaasjes wijn zal moeten betalen en het geld moet toch ergens vandaan komen: inderdaad: van de 'wankers'.

In eerste instantie verdomde Peter Moore het om te reageren op het hoofdstuk in het boek, getiteld: 'Is de Caroline management nog wel betrouwbaar?' Hans, als schrijver van dit hoofdstuk had – zoals goede journalistiek vereist – het hoofdstuk aan hem voorgelegd met het verzoek commentaar te geven. Daar had de manager van Caroline geen zin in omdat hij door diverse personen werd aangevallen. Lachen natuurlijk, want er heeft na 1967 nooit meer een echter Caroline organisatie bestaan. In dat hoofdstuk wordt Peter aangevallen omdat hij bijvoorbeeld nog te lui is om een cheque naar de bank te brengen of helemaal niet te reageren op goede voorstellen of giften van de fans.Laatst kregen wij een mail van iemand die schreef dat hij tijdje terug 100 pond had gestuurd. Nou moet je niet denken dat Moore een mail terugstuurt met bijvoorbeeld de woorden: 'hartelijk dank'. Nee hoor, dat is nog teveel moeite voor de versleten hippie.

De goede man ging dus e-mailen naar PeterMoore met de vraag wat er met zijn geld was gedaan. En jawel, na enige weken kwam een licht geïrriteerd antwoord in de vorm van: 'waar hij zich mee bemoeide'? Je begrijpt wel, die knaap staat alweer te popelen om nogmaals 100 pond te sturen. Alweer een Caroline fan minder.

Peter Moore vond het vervolgens tijd geworden om een aanval te doen op Hans Knot en mij op één van de hem bevriende sites. "Er is een boek verschenen over Radio Caroline gepubliceerd door een aantal boerenpummels, genaamd Hans en Rob uit het land 'Holland'. (Moore denkt en schreef er bij dat wij hier in Nederland allemaal nog op klompen lopen en niemand uit Engeland weet waar Nederland

ligt). “Wij zullen u niet de naam verklappen van het boek, omdat beide heren ‘vijanden’ zijn van Radio Caroline”. Toch leuk om te horen als je jaren je hebt ingespannen, zoals Hans Knot bijvoorbeeld met zijn boeken en de Legend Lives on CD en mijn persoontje in de vorm van boottochten en het verkopen van merchandise en een groot deel van het geld naar dezelfde Peter Moore is gegaan..

Hij vervolgde zijn verhaal met: “Boerenpummels hebben altijd geleefd van Caroline. Jaren geleden liet Caroline toe dat zij (Nederlanders) zendtijd in een andere taal (alsof we Chinees spreken) kregen om programma’s uit te zenden. Dat gebeurde omdat zij te stom waren om zelf een schip aan te kopen en Caroline dat zielig vond dat ze niet konden uitzenden. In het boek van die boerenpummels worden hele nare en gemene dingen over de bazen van Caroline gezegd. Zij stelden vragen over die bazen die zij niet mochten stellen.” (Met andere woorden: Peter Moore is heel ondemocratisch bezig). Hij vervolgde: “Het is mogelijk dat er nog meer nare dingen in het manuscript stonden, maar die zijn er vast uitgehaald door de advocaten uit het boerenpummelland”. Peter Moore waakt voor de tere kinderzieltjes van de Carolinefans: “Elke aanval op Radio Caroline is een aanval op een Carolinefan, al lijkt het op een aanval op de bazen van Caroline. De twee boerenpummels (Hans en Rob dus) hebben geprobeerd op Radio Caroline te adverteren met het boek. Caroline reageerde snel (voor het eerst dat Malcolm snel is) en wees het aanbod af. “Wees er zeker van - zo orakelde Peter Moore verder- dat Radio Caroline zich niet in de gevarenzone bevindt en uitsluit dat dit nare boek niet gepromoot wordt via Caroline.”

Uiteraard heb ik hierop gereageerd in de nieuwsgroepen en gemeld dat het de Belgen en de Nederlanders waren die de Caroline-organisatie keer op keer uit de sores haalden en wel vanaf 1972 met bevoorraden en zendtijd kopen. En in het geval van SMC het bekostigen van het terugbrengen van alle studio- en zendapparatuur in 1991naar de Ross Revenge, spullen die in 1989 na de Raid op de Ross Revenge bij de OCD in opslag lagen.

Na mijn reactie in bepaalde nieuwsgroepen kwam de discussie in Engeland goed los: tientallen mails kwamen binnen van mensen die balen van Moore. Waarom baalt men van Moore? Omdat alle goede ideeën, aangedragen door zijn fans, deejays en andere personen meteen bij hem in de prullenmand gaan. Alles wat een ander aandraagt, deugt niet. Moore is zo bang dat zijn speeltje Caroline wordt afgenomen .Zelfs een aanbod van adverteren wordt afgeslagen.

Denk bijvoorbeeld ook aan de activiteiten hier in Nederland: Caroline zat op de kabel in delen van Friesland en ver daarbuiten. Is allemaal weer teniet gedaan omdat er met Moore niet valt samen te werken, aldus Sietse Brouwer van Caroline Nederland. Ook in Engeland is men tot de conclusie gekomen dat Ronan net zo veel voor Caroline doet als meneer Poetin, niets dus. Peter Moore heeft zo langzamerhand Ronan vervangen wat betreft ‘leiderschap’. Men verwijt Peter Moore dat zuiver juridisch gezien Caroline niet bestaat. Je vindt geen Radio Caroline in het telefoonboek (wel in mediaboeken met het privé nummer van Moore).

Radio Caroline is geen Stichting en heeft geen officieel bestuur of ondernemingstelsel Geld wat gedoneerd wordt of op andere manieren binnenkomt, verdwijnt dus grotendeels zo in de zakken van Moore. Hij staat nog steeds op voet van oorlog met de DTI, aldus Moore. Onbegrijpelijk overigens, omdat het schip keurig in een haven ligt. Zodra Moore dus van Caroline een organisatie gaat maken welke keurig bij de Britse Kamer van Koophandel staat ingeschreven zou hij meteen alle negatieve berichtgeving omtrent zijn functioneren voor een deel kunnen elimineren.

Waarschijnlijk wil Moore de indruk wekken dat hij wordt tegengewerkt door de DTI. Omdat Caroline een one-man-operation is maakt men zich ook zorgen dat als hij eens ziek zou worden er helemaal niemand meer is die de zaak runt. Het grappige is wel dat weinig mensen luisteren naar Caroline maar des temeer wordt er over gesproken. Om nog even positief te eindigen: de programma’s zijn een stuk verbeterd de laatste maanden, dat is het werk van de deejays en niet van Moore.

Hans Knot en ik hebben flink gediscussieerd over de vraag of je nog langer over Radio Caroline anno 2005 moet schrijven of niet. De houding van Moore ten opzichte van ons Nederlanders is zo negatief geworden, dat besloten werd niets meer over Moore te publiceren, omdat alle berichtgeving via internet door sommigen als roddel en achterklap wordt gezien. De importantie van Radio Caroline van nu, vergeleken met het verleden, is miniem. Hans heeft dan ook besloten alleen te schrijven over Radio Caroline als het gaat om het historische deel als zeezender.

ROB OLTHOF

Internet surftips

Eerst maar eens een site onder de aandacht brengen die deels is opgezet als herinnering aan een voormalige landpiraat in Engeland maar waarbij nu wel legale activiteiten worden verricht:
www.theoverflow.co.uk

Wat te denken van een site van een radio-enthousiast in Maryland die ook graag veelvuldig over onze hobby schrijft: **www.radiointel.com/**

Een naam van een station uit het verleden van de zeezenders duikt weer op in België maar ook op internet: **www.radioatlantis.be**

Gerhard Fiolka stuurde een adres waarop een internetradiostation is te vinden die psychedelische muziek uit de jaren zestig draait maar ook originele oude commercials: **www.techwebsound.com**

Een site die je zonder meer bij je favorieten zou moeten zetten is de volgende. Regelmatig zijn er aanvullingen te vinden met een schat aan historische informatie van Svenn Martinsen: **http://www.northernstar.no/heritage.html**

CNFM is naast AFN en BFBS een radiostation dat voor troepen actief is, in dit geval de Canadezen. Ze zijn te vinden op internet via ondermeer: **www.cfsue.de**

Ongetwijfeld doet bij velen de naam Ruud van Velzen een belletje rinkelen aan de tijd dat deze presentator zijn tijd doorbracht aan boord van de Ross Revenge en werkte voor Radio Monique. Hij is professioneel fotograaf en laat veel van zijn werk sinds kort zien op zijn site. Niet alleen Holland FM heeft zijn belangstelling gehad, ook het werk aan boord van de MV Communicator en de tijdelijke reünie uitzendingen van Veronica. Daarnaast toont hij zijn niet radiogerelateerde foto's. Neem een kijkje op zijn site, die te vinden is op: **www.harmtenbrink.nl**

We vonden nog een prachtige site waarop je oude filmpjes kunt zien ter promotie van popsongs uit de jaren zestig: **http://scopitones.com/scopitone_of_the_day_archive.html**

Roy Sangren bracht ons nog eens de volgende site onder aandacht, die enigszins is aangepast: **www.radionord-story.com/**

Martin stuurde nog een paar leuke offshore verwante adressen die zeker leuk zijn om eens te bezoeken. Allereerst Clive Corell (Warren), technicus op de Mi Amigo in het najaar van 1974: **www.citiria.com/novelist/caroline.html**

Radio Mi Amigo 272, Radio Maeva en vele andere stations zijn de basis geweest voor Ben van Praag: **www.benvanpraag.be/**

Maar ook Elly van Amstel heeft haar eigen weblog: **www.ellyvanamstel.web-log.nl/**

Tenslotte willen we de volgende site nog even onder jullie aandacht brengen: **http://carolineclub.web-log.nl/**

Heb je zelf ook een site of een andermans site gevonden en we hebben deze niet eerder gemeld, laat het ons weten via Hknot@home.nl

MARTIN VAN DER VEN EN HANS KNOT

AVRO **YEAH!!!**

Met trots presenteert het "Genootschap radiojingles en -tunes" Deel 2 van de TM Master Series: **AVRO RTV jingles** met de mastertapes van de Toppop en de AVRO Maandag jingles uit de periode 1980 -1985. Door intensief speurwerk heeft het Genootschap de originele AVRO-masters weer boven water weten te krijgen. Met daartussen een unieke verrassing: **onbekende, nooit gebruikte Toppop jingles en fillers**. Kortom: zoveel materiaal (bijna twee uur mein cuts, submixen, acappella's en demo's!!) dat het een DUBBEL-CD is geworden...

CD 1: AVRO-versies

1. Genootschapjingle 2004	0:23
2. Powerhits, AVRO-versie, demo Hilversum III van hoofdcuts	2:04
3. Powerhits, AVRO-versie, complete pakket, 29 augustus 1985 opgenomen in de Engelse Old Smithy Studios	18:13
4. Count On Us, AVRO-versie, demo hoofdcuts	2:41
5. Count On Us, AVRO-versie, complete pakket, op 21 november 1983 opgenomen in de Old Smithy Studios	23:40
6. Get To Know Us, AVRO Toppop-versie.	17:47

CD 2: Originele Amerikaanse demoversies

1. Powerhits, originele TM-demo voor aa. Z100 en B-96	5:04
2. Count On Us, originele TM-demo voor WBZ Boston	13:50
3. Get To Know Us, originele TM-demo voor Baltimore Elows in Baltimore (1979)	25:12
4. BONUS: Toppop-tune ongemasterend. Rechtstreeks van de mastertape. Luister hoe de tune in lagen is opgebouwd	3:59
5. Copyrightjingle 2004	0:07

De Toppop jingles zijn voor dit project professioneel door Studio Hilversum opnieuw uitgemixed en gemastered van de originele 16 sporen tape. Ook de andere jingles en demo's zijn professioneel gerestoureerd en klinken beter dan ooit. Beter zelfs dan op de radio. De CD kwam tot stand in nauwe samenwerking met het team achter de 'AVRO-maandag'. Van harte aanbevolen dus.

Nu verkrijgbaar: deel 2 van de TM Master Series

Deze DUBBEL-CD kost 24 Euro inclusief verzendkosten.

Zo kunt u de CD bestellen:
Vul het bestelformulier in op **www.jingleweb.com** en maakt het bedrag over op gironummer 996736 t.n.v. Stichting Radiojingles, 8003 DP Zwolle.

Na ontvangst van het bedrag sturen wij u zo snel mogelijk de CD op!

Stichting Media Communicatie

Postbus 53121 - 1007 RC Amsterdam

e-mail: olt@xs4all.nl

tel. 020-662 11 41 (na 18.00 uur)

giro: 40 65 700 / bank: 98.80.40.301

RADIO CAROLINE BOEK,THE WET AND WILD HISTORY euro 25,— van Hans Knot. U heeft onlangs nog gelezen op internet over de rellen die uitgebroken zijn naar aanleiding van dit boek? Lezen!!!

28 jaar geleden werden op Mi Amigo de laatste afleveringen uitgezonden van "**De geschiedenis van de Zeezenders"**. 34 afleveringen van 25 minuten staan nu allemaal op 1 mp3 cd en die is nu verkrijgbaar voor euro 17,—

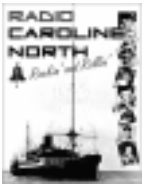

Nieuw bij smc: **Radio Caroline North boek** van Robert Preedy euro 15,—. Prachtig verhaal, mooie foto's. Net zo'n klasse boek als zijn **Radio 270 boek** (ook nog leverbaar! Voor euro 15,—)

"50 jaar pophistorie, blunders, jatwerk & frustratie"een boek over het popwezen geschreven door Erik Bevaart". Ik las het in een adem uit. Geweldig. Slechts 650 exemplaren werden gedrukt.Vol met anekdotes. Een must voor elke popliefhebber. euro 14,95

IK HEB ZE NOOIT MEER TERUGGEZIEN, BOEK VAN RON BIJTELAAR, GITARIST BIJ DIVERSE 60-ER JAREN BANDS W.O ZZ EN DE MASKERS. EEN PRACHTBOEK VOOR euro17,—

Wij zijn tegenwoordig aangesloten bij de cd en dvd groothandel en kunnen u leveren voor prijzen onder de winkelprijs!
Kijk voor verdere updates op: www.mediacommunicatie.nl

Nieuw: RNI boek: **Herinneringen aan Radio Noordzee** van Hans Knot. Inmiddels reeds de 3e druk.Alleen bij SMC verkrijgbaar euro 15,—

OPNIEUW UITGEKOMEN EN WEL IN GEDIGITALISEERDE VERSIE: LOVING AWARENESS BAND MET EEN SPEELDUUR VAN 1 UUR EN 9 MINUTEN.
MET BONUSTRACKS, RONAN O'RAHILLY SPREEKT EN L.A. JINGLES VOOR SLECHTS euro 5,—

DUBBEL CD: VERONICA, THE NEVER ENDING STORY. DESTIJDS VERSCHENEN ONDER ANDERE NAAM OP DUBBEL LP, DAARNA OP DUBBEL CD EN OPNIEUW UIT MET AANVULLINGEN! euro 17,— Een schitterende herinnering aan die nostalgische Veronica dagen op de 828 kHz.

BAANTJER: CD MET DE MUZIEK UIT DE SERIE euro 15,—

CLASS of 73/74, een 31 uur durende mp3 met de dj's van Caroline uit die tijd. Fantastische import uit Duitsland euro 12,50